

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- โกศล มีคุณ. "การวิจัยเชิงทดลองฝึกการอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และทักษะในการสวมบทบาทของนักเรียนชั้นประถมศึกษา." ปริชญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๔.
- จรินทร์ ชานีรัตน์. คู่มือเกม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, ๒๕๑๒.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. การประชุมสัมมนาการ สอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.
(อัครสำเนา)
- ชัยพร วิชชาวุฒและธีระพร อูวรรณโณ. "แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม." วารสารครุศาสตร์ ๑๑ (กรกฎาคม ๒๕๒๕) : ๒๒ - ๓๓.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, ๒๕๒๒.
- _____ และเพ็ญแข ประจวบจันติก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐.
- เกษ วิโย. "การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน." ปริชญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๒.
- ทิตนา แคมมณี. "การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน." วารสารครุศาสตร์ ๖ (กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๑๕) : ๔๑ - ๖๒.
- ธิดิพันธ์ เชื้อบุญชัย. เอกสารประกอบการสอนกรณีตัวอย่างในสาขาวิชากฎหมาย. ม.ป.ท. ม.ป.ป. (อัครสำเนา)
- ธีระพร อูวรรณโณ. "แล้วเราจะเสริมสร้างจริยธรรมกับคนวัยใด." วารสารครุศาสตร์ ๑๑ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๒๖) : ๑ - ๖.

นัยนา ทิษฐะ. "การยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามและสี่ ในจังหวัดราชบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

บุบผา เรืองรอง. "การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สาม ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่นิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

ปรีญา จันทร์สิทธิเวช. "การปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กวัยประถมศึกษา." ประชาศึกษา ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๒๓) : ๒๗ - ๓๑.

..... "การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยมีเกมและไม่มีเกมประกอบ." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๔.

พจน์ สะเพียรชัยและคณะ. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๑๘.

พูนสุข บุญยสวัสดิ์. "เกมและการละเล่นเสริมคุณธรรม." ในบทบาทของครูและการสอนจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์การพิมพ์, ๒๕๒๕.

พระราชวรานุกี. พุทธจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, ๒๕๒๓.

มาโนช คัดชนวนิตย์. "ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ." วารสารครูปริทัศน์ ๕ (กันยายน ๒๕๒๓) : ๔๕.

วิไลลา ลากเจริญ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมข้าราชการพลเรือน. ม.ป.ท. ม.ป.ป. (อักษราเนา)

วิลิต ตั้งกิจกรณศิลป์. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โดยการสอนแบบใช้เกมและไม่ใช้เกมประกอบการสอน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

ศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศึกษา, ๒๕๒๓.

_____ กระทรวง. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, ๒๕๒๖.

สุมน อมรวิวัฒน์และสมพงษ์ จิตระดับ. "การจัดกิจกรรมการสอนจริยศึกษา." หน่วยที่ ๕ หน้า ๒๓๔ - ๒๔๑. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยศรีนครินทร์ราชสีมา, ๒๕๒๖.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือการสอนจริยศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : องค์การการค้าฯ, ๒๕๒๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๐.

อำไพ สุจริตกุล. "การสอนจริยศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ได้ดี." ในบทบาทของครูและการสอนจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์การพิมพ์, ๒๕๒๕.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Andrews, K.R(ed). The Case Method of Teaching Human Relations and Administration Crambridge, Mass : Havard University Press, 1973.
- Antony, Roland Lambert. "Effects of Moral Education Strategies on Increased Subject Matter Content of Secondary School Social Studies Students." Dissertation Abstracts International. 41(July 1980) : 218 A.
- Emerson, Gerald Urbschat. "A Treatment Program for Increasing Principled Moral Judgment Among Behavior Problem Adolescents." Dissertation Abstracts International, 41(October 1980) : 1504 - A.
- Fenton Edwin. "Moral Education : The Research Findings." Social Education, (April 1976) : 188 - 193.
- Ferguson, George A. Statistic Analysis in Psychology and Education. New York, Mc Graw - Hill Book. Company, 1971 : 492.
- Geller, Danial M. "Involvement in Role - Playing. Simulation : A Demonstration with Studies on Obedience." Journal of Personality and Social Psychology. 36(March 1978) : 219 - 235

- Hopkins, Lee Benette and Shapiro, Annette Frank.
Creative Activities for the Gifted Child,
California : Feason Publishers, 1969.
- Kohlberg, Lawrence. "the Cognitive Development
Approach to Moral Education." Phi Delta Kappan,
10(June 1970) : 173.
- Lewis, James Richard. "The Effectiveness of certain
Nonsimulation Academic Games in teaching
language Usage Skill to Junior High School
Students," Dissertation Abstracts,
(April 1976) 10 : 6526 - A.
- Luanne J. Bouer. "Moral Reasoning and the Decrease
of Dogmatism in the Communication Classroom
Small Group Discussions and Creative Drama
as Methods of Instruction. Dissertation Abstract
International. (December 1979): 2980 - A.
- Murphy, Hurbert Joseph. "The Contribution of Role -
Playing to the Social Perspective Taking Levels
and Moral Reasoning Level of Elementary School
Pupils, Dissertation Abstracts International.
(October 1976) : 1994 - A.
- Reese Jay, Simulation Games and Activities Kit for the
Elementary School. New York : Parker Publishing
Co, 1977.

- Tisana Tiansame. "A Model for Pre - Service Teacher Training for Thailand." Unpublised Ph.D Dissertations Arizona State University, 1972.
- Turiel, E. and Rothman, G.R. "The Influence of Reasoning on Behavioral Choice at Different Stages of Moral Development Child Development." 43 (September 1972) : 741 - 756.
- Trollinger, Robert Ira. "A Study of The Use of Simulation Games as a Teaching Technique with Very Achievement Groups in a high School Biology Classroom." Dissertation Abstracts International, 30 (July 1978) : 107 A.
- Piaget, Jean. The Moral Judgement of The Child. Translated by Marjorie Gabain, Glencoe, Illinois, Free Press, 1984 : 418.

ศูนย์วิจัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์
ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ
ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พชรวรรณ จันทร์างกู
อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิรินพรคิน พิธานสมบัติ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุพา นันทชัย
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๖. อาจารย์เกื้อกุล ทาสี
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๗. คุณนัยนา ทิชฺฐะ
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.
สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบ สอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบสอบ

๑. ทาค่าที (t - test) เป็นรายข้อของแบบสอบระดับการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมโดยใช้สูตร (Ferguson ๑๙๓๑ : ๑๕๒)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1}{N_1} + \frac{S_2}{N_2}}}$$

t = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนในแต่ละข้อของ
กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_1$ = คะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อในกลุ่มสูง

$\bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อในกลุ่มต่ำ

S_1 = ค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อในกลุ่มสูง

S_2 = ค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อในกลุ่มต่ำ

N_1 = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

N_2 = จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

ตารางที่ ๕ แสดงค่าที (t) ของแบบสอบระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ข้อที่	ค่าที (t)	ข้อที่	ค่าที (t)
๑	๓.๘๓	๑๓	๒.๘๓
๒	๓.๕๐	๑๔	๓.๘๘
๓	๒.๘๖	๑๕	๒.๖๓
๔	๓.๒๑	๑๖	๒.๓๘
๕	๓.๘๖	๑๗	๒.๖๑
๖	๕.๐๘	๑๘	๒.๘๓
๗	๔.๑๑	๑๙	๓.๓๑
๘	๔.๐๘	๒๐	๓.๖๓
๙	๒.๕๓	๒๑	๒.๕๐
๑๐	๒.๒๕	๒๒	๒.๒๓
๑๑	๓.๓๑	๒๓	๒.๕๖
๑๒	๒.๘๓	๒๔	๒.๓๑
		๒๕	๒.๖๓

๒. ความเชื่อมั่นของแบบสอบระกักับการได้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ประคอง กรรมสุก ๒๕๒๕ : ๕๒)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{N}{N - 1} \left(1 - \frac{\sum i^2}{X^2} \right)$$

$$\alpha = \text{ความเชื่อมั่นของแบบสอบ}$$

$$i^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมข้อสอบเป็นรายข้อ}$$

$$X^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมข้อสอบทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนข้อในแบบทดสอบ}$$

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{N}{N - 1} \left(1 - \frac{\sum i^2}{X^2} \right)$$

$$\alpha = \text{ความเชื่อมั่นของแบบสอบ}$$

$$i^2 = ๒๓.๘๘$$

$$X^2 = ๒๒๓.๖๕$$

$$N = ๒๕$$

$$= \frac{๒๕}{๒๕ - 1} \left(1 - \frac{๒๓.๘๘}{๒๒๓.๖๕} \right)$$

$$= ๑.๐๘๑๓ (๑ - ๐.๑๐๖๕)$$

$$= ๑.๐๘๑๓ (๐.๘๙๓๕)$$

$$= ๐.๙๖๖๓$$

ที่ ทม 0309/7439

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

23 มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง การอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

เรียน คุณศิริพร คุุภิรมย์

ตามที่ท่านได้เสนอหัวข้อ และโครงร่างวิทยานิพนธ์ไว้ นั้น บัณฑิตวิทยาลัยขอแจ้งให้ทราบว่า หัวข้อวิทยานิพนธ์ของท่านได้รับอนุมัติแล้วดังนี้

ภาษาไทย การเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคักสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

ภาษาอังกฤษ A COMPARISON OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENT MORAL REASONING ABILITY TAUGHT BY SELECTED ACTIVITIES AND REGULAR INSTRUCTIONAL LESSON PLAN ACTIVITIES

เนื่องจากหัวข้อที่ได้รับอนุมัติมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่เพื่อความเหมาะสมจึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหัวข้อวิทยานิพนธ์ในวิทยานิพนธ์ที่จะส่งให้บัณฑิตวิทยาลัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จะต้องตรงกับที่บัณฑิตวิทยาลัย ประกาศอนุมัติ หากจะเพิ่มเติมหรือแก้ไขแม้เพียงเล็กน้อย โปรดแจ้งให้คณบดีทราบด้วย ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดปัญหาภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และหวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี

(อาจารย์ วันทนีย์ คำรังชัย)
หัวหน้าแผนกมาตรฐานการศึกษา

ที่ ทม 0309/ 1189

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท 10500

๗ กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

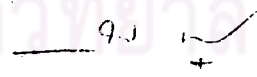
เรียน

เนื่องด้วย นางสาว ศิริพร คุภิรมย์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา กำลัง
ดำเนินการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่หก ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ" ในการนี้ นิสิตขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจแก้ไขแบบสอบและแผนการสอนที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตได้เข้าพบเพื่อเรียนชี้แจงรายละเอียด
ด้วยตนเอง และขอได้โปรดพิจารณาตรวจแก้ไขแบบสอบและแผนการสอนดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรชัย พิศาลบุตร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2527677

ภาคผนวก ข.

แผนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของการดำเนินกิจกรรมและขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรม
คัคสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัคสรร ประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมคือ : นำเข้าสู่
บทเรียนด้วย เกม ค่อยจากนั้นตามด้วย กรณีตัวอย่าง และบทบาทสมมติ และม
ีการอภิปรายแสดงข้อคิดเห็น

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ ประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมคือ :
การดำเนินการสอนและการจัดกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแผนการสอน โดยกรมวิชา
การ กระทรวงศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ซึ่งประกอบด้วย การอภิปรายซักถาม การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม และมีการอภิปราย
แสดงข้อคิดเห็น

แผนการสอน
 การสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร
 เรื่อง ความเมตตากรุณา (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้มีความเมตตากรุณาย่อมมีความรักปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขพ้นทุกข์ ปราศจากความพยายาทเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและสังคม

เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งขึ้นระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้ปัญหาได้ดี ต้องเป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นกฎเกณฑ์ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอภิปรายผลการเล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละครได้ว่ามีความเมตตากรุณาหรือไม่มีความเมตตากรุณา
๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความเมตตากรุณาและโทษของการขาดความเมตตากรุณาได้
๓. นักเรียนสามารถร่วมอภิปรายกลุ่ม และเลือกเหตุผลในระบับที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

เมตตา คือ ความรัก ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขเป็นความรักที่ประกอบด้วยไมตรีจิตปราศจากกิเลสทั้งปวง

กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ปราศจากการเบียดเบียนกัน การแสดงความเมตตากรุณา สามารถแสดงได้ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทางกาย เช่น สุภาพ อ่อนน้อม ไม่รังแกทำร้ายผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบภัย ตกทุกข์ได้ยาก

ทางวาจา เช่น พูกร้ายเพราะน่าฟัง ไม่พูดถูกถูกเหยียดหยาม ส่อเสียด
ดูคำหยาบคาย ไม่ว่าจะกล่าวผู้อื่นในทางไม่ดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตาม
ทางใจ เช่น ไม่คิดร้าย คิดริษยา เบียดเบียนผู้อื่นคิดปรารภนาให้
คนอื่นเป็นสุขและพ้นทุกข์

คนมีความเมตตากรุณา ย่อมได้รับประโยชน์คือ เป็นผู้ไม่มีกังวลหลับ
ง่ายจิตใจเป็นสุข หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ปรากฏศาสนบแจ่มใสเป็นที่รักของคนอื่น

สื่อการเรียนการสอน

- ๑. ภาพประกอบการเล่นเกม"ภาพปริศนา"
- ๒. กรณีตัวอย่างพร้อมภาพประกอบเรื่อง
- ๓. ใบสั่งงาน
- ๔. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความเมตตากรุณา"

การสอนโดยใช้กิจกรรม ระดมความคิด

๑. ขั้นนำ

๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มโดยแจกภาพสัตว์คือ แมว
เต่า นก ใครได้ภาพอย่างเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน พร้อมทั้งอธิบายวิธีและ
กติกาในการเล่น เกม"ภาพปริศนา"ให้นักเรียนทราบ

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม"ภาพปริศนา"แล้ว ครูและนักเรียน
ร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๒.๑.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ?
- ๒.๑.๒ ในภาพแสดงคุณธรรมในคำใด(ความเมตตากรุณา)
- ๒.๑.๓ นักเรียนคิดว่าความเมตตากรุณาก่อให้เกิดผลได้อย่างไร

ไร? ทำไมคนเราจึงต้องมีความเมตตากรุณา? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้สังคม
จะเป็นอย่างไร?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใคร เข้าใจความหมายของคำว่า"เมตตา
กรุณา"บ้าง เมื่อนักเรียนตอบครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติม แต่นักเรียนจะเข้าใจถูก
ต้องหรือไม่เมื่อนักเรียนได้พบกับกรณีตัวอย่าง

คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๑. มีสัตว์ประเภทใดที่นักเรียนไม่ชอบบ้าง? เพราะเหตุใด?
๒. ถ้านักเรียนพบสัตว์ที่นักเรียนไม่ชอบ กำลังได้รับความทุกข์หรือมีอันตรายนักเรียนจะช่วยเหลือหรือไม่?
๓. ใครได้เคยช่วยเหลือสัตว์ดังกล่าวมาแล้วบ้าง?
- ๒.๓ ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง "น้ำท่วม" ให้นักเรียนฟัง ในตอนท้ายให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ตัวละครในเรื่องนี้ควรตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใด?
- ๒.๔ ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง และเพื่อนำไปสู่การอภิปราย
  - ๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?
  - ๒.๔.๒ ทำไมน้ำจึงท่วมบ้านเรือน?
  - ๒.๔.๓ นักเรียนคิดว่าจุนเป็นคนเช่นไร?
  - ๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นจุนนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น?
- ๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มจากการเล่นเกม แล้วให้กลุ่มช่วยกันตัดสินใจ และให้เหตุผลตามข้อ ๒.๔.๔
- ๒.๖ ให้กลุ่มบันทึกผลการตัดสินใจ และเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้ (ช่วยกันคัดเลือกเอาเหตุผล ที่ดีที่สุด ๓ เหตุผล) แล้วให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
- ๒.๗ ถามแนวการตัดสินใจและการให้เหตุผลของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งวิจารณ์ทำความเข้าใจ สนับสนุนเหตุผล
- ๒.๘ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความเลวร้ายของเขา"

แนวการอภิปราย

ในกรณีที่นักเรียนตัดสินใจว่าจะไม่ช่วยดูถูกหนุ เพราะสัตว์จำพวกหนู เป็นพาหะนำโรคมาสู่คน นอกจากนั้นยังทำลายข้าวของเสียหายเราจึงไม่สมควรช่วยเหลือ เพราะมีโทษมากกว่ามีคุณ ถัดจากนั้นถึงระเบียบการรัก ชาติ ความ

สะอาทภายในชุมชน และเป็นสิทธิที่จะไม่ช่วยเหลือก็ได้

ในกรณีที่ตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือเพราะคำนึงถึง มนุษยธรรมสงสาร
 ถูกหนุที่กำลังจะตายเพราะมันยังเด็กมากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นหน้า
 ที่ที่ต้องให้ความช่วยเหลือ ถือว่าเป็นสิ่งมีชีวิตด้วยกันอยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผล การเล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายผล การตัดสินใจและการให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความเมตตากรุณา"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม"ภาพปริศนา"

อุปกรณ์

- ๑. ชิ้นส่วนของภาพปริศนา (แสดงคุณธรรม คำสอน ความเมตตา กรุณา) ๓ ชุด

วิธีเล่น

- ๑. แจกชิ้นส่วนของภาพปริศนาให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ชุด
- ๒. นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงชิ้นส่วนของภาพปริศนาให้เป็นภาพ

ที่สมบูรณ

- ๓. กลุ่มใดเรียงเสร็จก่อนและถูกต้อง เป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง
"น้ำท่วม"

ฝนได้ตกติดต่อกันมาหลายวัน ทำให้น้ำท่วมบ้านเรือน จุนั่งอยู่บนบ้านมองดูน้ำที่ท่วม และพบว่าลูกหนูตัวเล็กๆตัวหนึ่งกำลังจะจมน้ำตาย มันตะเกียกตะกายร้องขอความช่วยเหลือ ตัวมันยังเล็กมากจึงไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ จุนเกิดความสงสารอยากช่วยเหลือ แต่อีกใจจุนก็หึงเกลียดและกลัวหนูมาก โดยเฉพาะลูกหนูตัวเล็กๆเช่นนี้ จุนจะตัดสินใจอย่างไรดี

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

ช่วยลูกหนู   ไม่ช่วยลูกหนู

เพราะ ๑.....

          ๒.....

          ๓.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความเมตตาากรุณา"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจเลือกโดยกา ✓ ในช่องที่ได้เลือกพร้อมทั้งให้เหตุผล

๑. นักเรียนมีเงินอยู่ ๑ บาท แต่พบคนขอทานมาขอเงินนักเรียน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ให้เงินคนขอทาน

ไม่ให้เงินคนขอทาน

เพราะ.....

๒. นักเรียนพบลูกนกตกมาจากรังและร้องด้วยความหิวและเจ็บปวด แต่นักเรียนไม่ชอบลูกนกที่ตัวเล็กมากๆ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ช่วยดูนก

ไม่ช่วยดูนก

เพราะ.....

๓. ใฝ่ใหม่บ้านเพื่อนของนักเรียนซึ่งไม่ค่อยถูกกัน เมื่อคุณครูให้นักเรียนช่วยกันบริจาคเงินและสิ่งของให้กับเพื่อนคนนี้ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

บริจาคให้เพื่อน

ไม่บริจาคให้เพื่อน

เพราะ.....

๔. นักเรียนพบสุนัขได้รับบาดเจ็บจึงอยากช่วยเหลือ แต่คุณแม่สั่งห้ามไม่ให้เข้าใกล้สุนัขจรจัด นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ช่วยเหลือสุนัข

ไม่ช่วยเหลือสุนัข

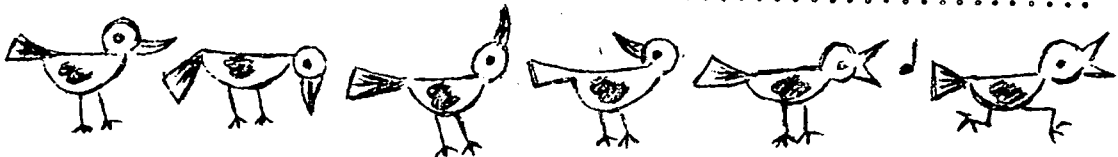
เพราะ.....

๕. เพื่อนของนักเรียนชวนนักเรียนไปเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บ และนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล แต่นักเรียนกำลังจะไปเที่ยวที่อื่น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ไปเยี่ยมทหาร

ไม่ไปเยี่ยมทหาร

เพราะ.....

แผนการสอน

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
เรื่อง ความเมตตา กรุณา (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้มีความเมตตา กรุณา ย่อมมีความรักปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขพ้นทุกข์ ปราศจากความพยายาทเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเอง และสังคม

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความเมตตา กรุณา และโทษของการขาดความเมตตา กรุณาได้
๒. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความมีเมตตา กรุณาได้
๓. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของความเมตตา กรุณาได้

เนื้อหา

เหมือนกิจกรรม คัดสรร

สื่อการเรียนการสอน

๑. ชาวจากหนังสือพิมพ์
๒. รูปภาพสัตว์ นก เต่า แมว เพื่อแบ่งกลุ่ม
๓. บัตรกิจกรรม
๔. แบบฝึกหัด เรื่อง "ความเมตตา กรุณา"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๑. ขั้นนำ

- ๑.๑ ครูซักถามนักเรียนว่าใคร เคยช่วยเหลือผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อนบ้าง? ทำอย่างไร? และมีเหตุผลอย่างไร?
- ๑.๒ เมื่อนักเรียนตอบครูแจกการกระทำเหล่านั้นบนกระดาน การกระทำในการช่วยเหลือผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อนเราเรียกว่าอะไร (ความเมตตา กรุณา)
- ๑.๓ ครูกล่าวว่ทุกคนมีเรื่องราวเกี่ยวกับความเมตตา กรุณาเราลอง

มาคิดว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไร?

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ ให้นักเรียนออกมาอ่าน **ข่าวจากหนังสือพิมพ์**

"แม่ใจยักษ์" ให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง

๒.๒ คดูตามคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๒.๑ ทำไมเรื่องนี้จึงได้ชื่อเรื่องว่า "แม่ใจยักษ์"?

๒.๒.๒ นางน้อยมีคุณธรรมในด้านใด?

๒.๒.๓ ความเมตตากรุณาก่อให้เกิดผลได้อย่างไร?

๒.๒.๔ นางน้อยไม่มาพบเด็กทารก เหตุการณ์จะเป็น

อย่างไร?

๒.๓ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มโดยแจกรูปภาพสัตว์คือ เต่า
แมว นก ไก่ รูปภาพอย่างเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน

๒.๔ ให้กลุ่มเต่าบอกผลดีของความมีเมตตากรุณา ๔ ข้อ

ให้กลุ่มแมวบอกโทษของการขาดความเมตตากรุณา ๔ ข้อ

ให้กลุ่มนกยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความเมตตากรุณา

มา ๔ ตัวอย่าง และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๕ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของความเมตตากรุณา
ให้ได้ว่า "คือผู้มีความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข พ้นทุกข์ ปราศจากการเบียดเบียน
ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและสังคม"

๒.๖ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความเมตตากรุณา"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย

๒. การยกตัวอย่าง

๓. การเสนอความเห็นในการวางแผนทางปฏิบัติ เรื่อง "ความเมตตา

กรุณา"

๔. การทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความเมตตากรุณา"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย
๒. การตอบคำถาม
๓. การเสนอความเห็นในการวางแนวทางปฏิบัติ เรื่อง "ความเมตตากรุณา"
๔. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความเมตตากรุณา"

ข่าวจากหนังสือพิมพ์
"แม่ใจยักษ์"

เมื่อเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ ของวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๗ ร.ศ.ท. ชรินทร์ เจริญรัฐ ร้อยเวร สน. บางซื่อ ได้รับแจ้งจากนางน้อย จำปาดี อายุ ๔๖ ปี มีอาชีพขายผักในตลาด มีบ้านพักอยู่ที่สลัมคลองเตย เมื่อนางกลับจากการขายผักที่ตลาด และกำลังจะกลับบ้านขณะที่เดินผ่านกองขยะก็ได้ยินเสียงร้องของเด็กทารกนอนร้องไห้อยู่ในกองขยะ และถูกมกรุมกัดตัวเป็นผื่นแดงเต็มตัวนอนร้องก๊วยความทิวและเจ็บปวด นางน้อยเกิดความสงสารจึงนำมายังสถานีตำรวจและขอแจ้งความไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ตำรวจติดตามหาแม่ของเด็กทารกคนนี้ นางน้อยกล่าวว่า ถ้าไม่มีผู้ใคร่รับว่าเป็นแม่ของเด็กคนนี้นางก็จะขอรับเสียเองเพราะรู้สึกรักและสงสารเด็กคนนี้มาก และจะตั้งชื่อให้ว่า "บุญช่วย"

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

(ให้กลุ่มเล่าบอกผลดีของควมมีเมตตากรุณา ๔ ข้อ)

(ให้กลุ่มแมวบอกโทษของการขาดควมเมตตากรุณา ๔ ข้อ)

(ให้กลุ่มนยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงควมมีเมตตากรุณา ๔ ข้อ)

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ควมเมตตากรุณา"

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ควมเมตตากรุณาหมายความว่าอย่างไร?

.....

๒. การให้ทานแก่คนขอทานที่แข็งแรง สมควรหรือไม่เพราะเหตุใด?

.....

๓. ทำไมคนเราจึงควรมีควมเมตตากรุณา?

.....

๔. การพูดจา โป้เพราะอ่อนหวานถือว่ามีควมเมตตาหรือไม่ เพราะเหตุใด?

.....

๕. การแสดงควมเมตตากรุณา แสดงได้ทางไหนบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง?

.....

.....

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง "ความเมตตากรุณา"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"ภาพปริศนา"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผลการเล่นเกม
  - ๒.๒ ครูเล่านิทานตัวอย่าง
  - ๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
  - ๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ ชักถาม : เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความเมตตากรุณา
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ นักเรียนอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์
  - ๒.๒ แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของ"ความเมตตากรุณา"
  - ๒.๔ ทำแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการ สอน

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร
เรื่อง ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา (๔ กาย)

ความคิดรวบยอด

การมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาเป็นลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้ประหยัดเวลาและแรงงาน

เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้ปัญหาได้ดี ต้องเป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นกฎเกณฑ์ ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอภิปรายผลการ เล่น เกม และ วิเคราะห์ การกระทำของตัวละคร ว่ามีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาหรือไม่มีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาได้
๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาและโทษของการขาดระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา
๓. นักเรียนสามารถอภิปรายกลุ่มและเลือกเหตุผลในระดัที่ที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

ระเบียบวินัย คือ ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ข้อตกลง ที่สังคมยอมรับจนถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เนื่องจากคนต้องอยู่เป็นหมู่เป็นเหล่า ถ้าหมู่ใดขาดระเบียบวินัยย่อมก่อให้เกิดความวุ่นวายเดือดร้อน เนื่องจากการขัดแย้งกันในหมู่สมาชิกของสังคม

การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาศัยเวลาเป็นเครื่องกำหนด ผู้ที่ตรงต่อเวลาสามารถทำงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ และดำเนินไปโดยความราบรื่น การไม่ตรงต่อเวลา ย่อมทำให้หน้าที่การงานขาดชาติขัดไม่อาจบรรลุผลตามที่วางไว้

สื่อการเรียนรู้การสอน

๑. ไม้ไอศกรีม
๒. กรรไกรตัวอย่างพร้อมภาพประกอบเรื่อง
๓. ใบสั่งงาน
๔. แบบฝึกหัดเรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

การสอนโดยใช้กิจกรรม รบคัสสรร

๑. ขั้นนำ

๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มโดยแจกไม้ไอศกรีม เครื่องหมายจราจร ห้ามจอด ห้ามกลับรถ ห้ามรูด่าน พร้อมทั้งอธิบายวิธีเล่นและกติกาในการเล่นให้นักเรียนทราบ

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม"จราจร"แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ เพราะเหตุใด?

๒.๑.๒ ในการเล่นครั้งนี้ ใ้คุณธรรมคือ? (ความเป็นผู้มีระเบียบวินัยและรู้จักปฏิบัติตามกฎ)

๒.๑.๓ นักเรียนคิดว่าความเป็นผู้มีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาก่อให้เกิดผลดีอย่างไร? ทำไมคนเราจึงต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้สังคมจะเป็นอย่างไร?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใคร เข้าใจความหมายของคำว่า"ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"บ้าง เมื่อนักเรียนตอบครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติม แต่นักเรียนจะเข้าใจถูกต้องหรือไม่เมื่อนักเรียนได้พบกรณีตัวอย่าง

คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๑. ใคร เคยไปเที่ยวพักผ่อนในวันหยุดบ้าง?
๒. เมื่อเวลานักเรียนไปเที่ยวมีใคร เคยฉีกน้กหรือมาสายไม่ตรงเวลานักบ้าง? เพราะเหตุใด?

๓. นักเรียนคิดว่า การฝึกนักกีฬาให้ เกิดผลเสียอย่างไร?

๒.๓ ครูเล่ากรีกตัวอย่าง เรื่อง "มาสาย" ให้นักเรียนฟัง ในตอนท้ายให้ นักเรียนกลุ่มที่ชนะจากการ เล่นเกมแสดงบทบาทสมมติ หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วย กันคิดว่า ตัวละครในเรื่องนี้ควรตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใด?

๒.๔ ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การอภิปราย

๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?

๒.๔.๒ ปู่และเพื่อนๆจะไปเที่ยวที่ไหน?

๒.๔.๓ นักเรียนคิดว่าปู่เป็นคนเช่นไร?

๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นปู่นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะเหตุใด?

๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละ ๕ - ๖ คนให้กลุ่มช่วยกันตัดสินใจ และให้เหตุผลตามข้อ ๒.๔.๔

๒.๖ ให้กลุ่มบันทึกผลการตัดสินใจ และเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้(ช่วยกันคัดเลือกเอาเหตุผลที่ดีที่สุด ๓ เหตุผล) แล้วให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๗ ถามแนวทางการตัดสินใจและการให้เหตุผลของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งวิจารณ์ ทำความกระจ่างสนับสนุนเหตุผล

๒.๘ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

แนวการอภิปราย

ในกรณีที่นักเรียนตัดสินใจว่า ควรจะลัดคิวคนอื่นเพื่อขอซื้อตั๋วรถไฟอาจจะชอนดูญาติในสิทธิของผู้อื่นเพราะรถไฟจะด่วนจะออก ถ้าไม่ลัดคิวก็อาจทำให้ไปไม่ทันรถไฟเป็นการฝึกคิดกับเพื่อนๆ

ในกรณีที่ตัดสินใจว่าจะไม่ลัดคิวคนอื่น เพราะไม่อยากจะเบียดสิทธิของผู้อื่น และต้องพิจารณาว่าเป็นความผิดของเราเองที่คืนสายจึงทำให้จองตั๋วรถไฟไม่ทัน ซึ่งเป็นผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา การขอลัดคิวผู้อื่นก็เป็นการไม่มีระเบียบวินัย ละเมิดสิทธิของผู้อื่นผู้ที่มาก่อนก็สมควรที่ได้ซื้อตั๋วรถไฟก่อนคนที่มาทีหลังก็ต้องคอยทำตามลำดับ

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผลการเล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายการตัดสินใจและให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. ถกรทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม"จรรยา"

อุปกรณ์

๑. ไม้ไอศกรีมจำนวนเท่ากับนักเรียน มี ๓ ลักษณะคือเครื่องหมาย

จรรยา ห้ามจอก ห้ามกลับรถ ห้ามรูดผ่าน

วิธีเล่น

- ๑. แจกไม้ไอศกรีมให้นักเรียนคนละ ๑ แท่งแล้วหากกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน
- ๒. กลุ่มใดเข้ากลุ่มใดก่อนและถูกต้อง ถือเป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง

"มาสาย"

ปูนึกกับเพื่อนๆจะไปเที่ยวหน้าตัดโดยทางรถไฟ เมื่อถึงเวลานัดเพื่อนต่างก็มารอที่สถานีรถไฟ แต่ปูนึกยังไม่ถึงเพราะตื่นสาย เมื่อปูนึกถึงรถไฟก็กำลังจะออกไปที่นาที่ข้างหน้า แต่ปูนึกพบว่ามีคนจำนวนมากเข้าคิวซื้อตั๋วรถไฟเพื่อจะเดินทางไปที่ยังที่ต่างๆ ปูนึกคิดว่าถ้าเข้าไปต่อคิวอาจจะไม่ทันรถไฟและเพื่อนๆต่างก็รอคอยอยู่ที่ชบวนรถไฟ ปูนึกจะตัดสินใจขอรถคิวคนอื่นหรือไม่

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

ขอรถคิวคนอื่น   ไม่ขอรถคิวคนอื่น

- เพราะ ๑.....
- ๒.....
- ๓.....

แบบฝึกหัด

"เรื่อง ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจเลือกโดยกา ในช่องที่ได้เลือกพร้อมทั้งให้เหตุผล

๑. ทางโรงเรียนห้ามให้นักเรียนซื้อขนมจากแม่ค้าที่มาขายตามรั้วโรงเรียน แต่นักเรียนอยากทานขนมมาก นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- แอบซื้อขนมแม่ค้า
- ไม่ซื้อขนมแม่ค้า

เพราะ.....

๒. นักเรียนนัดกับเพื่อนจะไปเที่ยว แต่เมื่อถึงเวลานักเป็นเวลาเดียวกับที่รายการโทรทัศน์ที่นักเรียนชอบมีรายการ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- รีบไปตามเวลานัด
- อยู่ดูรายการโทรทัศน์

เพราะ.....

๓. คุณแม่สั่งไม่ให้นักเรียนเดินลัดสนาม เพราะเพิ่งปลูกหญ้าใหม่แก่นักเรียนไม่อยากจะเดินอ้อม นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- เดินลัดสนาม
- ไม่เดินลัดสนาม

เพราะ.....

๔. เมื่อโรงเรียนเลิกเพื่อนๆของนักเรียนมักจะเอาเสื้อออกนอกกางเกง และมักจะชวนให้นักเรียนเอาเสื้อออกนอกกางเกง นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

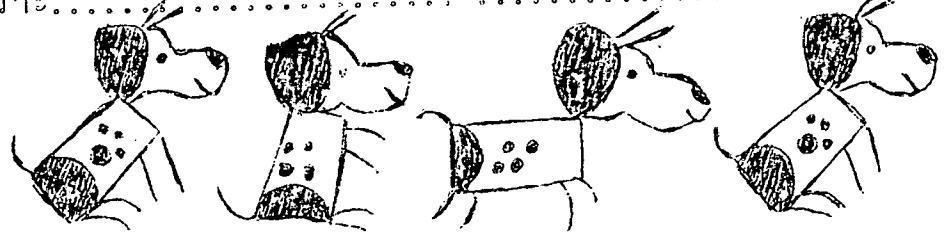
- เอาเสื้อออกนอกกางเกง
- ไม่เอาเสื้อออกนอกกางเกง

เพราะ.....

๕. คุณครูสั่งให้นักเรียนห้ามออกจากห้อง เมื่อคุณครูไม่อยู่ ข้างนอกห้องเรียนมีเด็กนักเรียนรอกตอยก้นนักเรียนหลายคนมาขู่ นักเรียนอยากออกไปดูด้วย นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- ออกไปดู
- ไม่ออกไปดู

เพราะ.....

แผนการสอน

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา (๔ คาบ).

ความคิดรวบยอด

การมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา เป็นลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้ประหยัดเวลาและแรงงาน
จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาและโทษของการขาดระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาได้

๒. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาได้

๓. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของคำว่าระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาได้

เนื้อหา

เหมือนกิจกรรม วนคักสรร

สื่อการเรียนการสอน

๑. บัตรกิจกรรม

๒. แบบฝึกหัดเรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๑. ขั้นนำ

๑.๑ แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่มโดยให้นักเรียนนับ ๑ ๒ ๓ คนที่นับ ๑ อยู่กลุ่ม ๑ คนที่นับ ๒ อยู่กลุ่ม ๒ ตามลำดับ

๑.๒ บอกนักเรียนทั้งหมดว่าวันนี้จะมีการประกวดร้องเพลงหมู่ กลุ่มใครร้องเพลงได้พร้อมกันที่สุด ไพเราะที่สุดจะเป็นผู้ชนะ

๑.๓ ถ้านักเรียนถามว่าจะให้ดำเนินการอย่างไร ให้ตอบว่าแล้วแต่นักเรียนจะดำเนินการเองตามที่จะเห็นสมควร (ครูไม่ต้องแนะวิธีปฏิบัติ)

๒. ชั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อทั้งสามกลุ่มร้องเพลงครบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกัน ตักสินร่วมนกันว่ากลุ่มใดชนะตามคำถามต่อไปนี้

๒.๑.๑ นักเรียนดูจากที่นั่งมารวมกลุ่มกันทำไม?

๒.๑.๒ นักเรียนปรึกษากันว่าอย่างไร? แล้วตกลงกันอย่างไร?

๒.๑.๓ ถ้านักเรียนตกลงกันแล้วไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง เช่น ตกลงกันว่าจะร้องเพลง "เดิน" แต่พอถึงเวลาร้องมีบางคนร้องเพลง "ตรงต่อเวลา" จะเกิดอะไรขึ้น?

๒.๑.๔ ในการดำเนินชีวิตประจำวันจำเป็นหรือไม่ที่เราจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงหรือระเบียบวินัย

๒.๒ แบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม ให้นักเรียนช่วยกันเขียนวิธีปฏิบัติซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติตาม แล้วส่งตัวแทนรายงานผลหน้าชั้น

๒.๒.๑ ระเบียบวินัยของโรงเรียน

๒.๒.๒ ระเบียบวินัยของสังคม

๒.๒.๓ ระเบียบวินัยในตนเอง

๒.๓ ครูถามนักเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๓.๑ ระเบียบวินัยและข้อตกลงเกิดขึ้นได้อย่างไร?

๒.๓.๒ ทำไมจึงต้องมีระเบียบวินัยและข้อตกลง?

๒.๔ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความเข้าใจให้ได้ว่า "การรักษาคำมั่นหรือสัจจะที่ให้ไว้แก่ตนเอง ช่วยสร้างวินัยในตนเองและเป็นพื้นฐานให้เกิดระเบียบวินัยของสังคม"

๒.๕ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย

๒. การยกตัวอย่าง

๓. การเสนอความเห็นในการวางแผนแนวทางปฏิบัติ เรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

๔. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

๑. บอกวิธีที่นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน

.....

๒. บอกวิธีที่นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของสังคม

.....

๓. บอกวิธีที่นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยในตนเอง

.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การปฏิบัติตามระเบียบวินัยจะเกิดผลได้อย่างไร ?

.....

๒. การไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยจะเกิดผลเสียอย่างไร ?

.....

๓. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำที่ส่งผลถึงการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา

.....

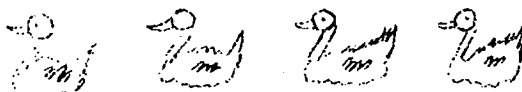
๔. ทำไมคนเราจึงควรมีความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ?

.....

๕. นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาเป็นลักษณะที่ฝึกได้" หรือไม่? เพราะเหตุใด?

.....

.....

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
เรื่อง "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"จรรยา"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผลการเล่นเกม
  - ๒.๒ ครูเล่ากรณีตัวอย่าง
  - ๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
  - ๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ แบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อประกวดร้องเพลงหมู่
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ นักเรียนประกวดร้องเพลงหมู่
  - ๒.๒ อภิปราย ซักถาม
  - ๒.๓ แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๔ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของ "ระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา"
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสอนโดยใช้กิจกรรมหลักสรร

เรื่อง ความกตัญญูทศเวท (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความกตัญญูทศเวทเป็นลักษณะของคนที่ และเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคม
ทุกยุคทุกสมัย ผู้มีความกตัญญูทศเวทย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญ กตัญญูเป็น
ที่รังเกียจของสังคม

เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งขึ้นระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้
ปัญหาได้ดี ต้องเป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลที่เหมาะสม
โดยคำนึงถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นกฎเกณฑ์
ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอธิบายผลการเล่นเกม และวิเคราะห์การกระทำ
ของตัวละครได้ว่ามีความกตัญญูทศเวทหรือไม่มีความกตัญญูทศเวทได้
๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความกตัญญูทศเวทและโทษของ
การขาดความกตัญญูทศเวทได้
๓. นักเรียนสามารถอธิบายกลุ่มและเลือกเหตุผลในระดับที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

ความกตัญญู คือ ความรู้สึกในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่นที่มี
ต่อตน

ทศเวท คือ การกระทำความดีที่เป็นประโยชน์ตอบแทน โดยหวังจะให้
รับมีความปลื้มใจ การตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำหรือตอบแทน
ด้วยสิ่งของเสมอไป อาจตอบแทนด้วยวาจาหรือคำพูดก็ได้

บุคคลผู้มีความกตัญญูทศเวทย่อมจะได้รับเกียรติยศ ความสุข ความเจริญ
ความสรรเสริญ และพ้นจากอันตรายได้ นักเรียนสามารถแสดงความกตัญญูทศเวท
ต่อบุคคลที่เราควรจะกตัญญูทศเวทได้เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ ชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ ฯลฯ

สื่อการเรียนการสอน

๑. บัตรข้อความสัมพันธ์กับตัวอักษรประกอบการเล่นเกม "ทายภาพกับข้อความ"
๒. เนื้อเรื่องกรณีตัวอย่าง
๓. ใบสั่งงาน
๔. รูปภาพผลไม้ น้อยหน้า มะม่วง มังคุด เพื่อแบ่งกลุ่ม
๕. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความกตัญญูทเวท"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

๑. ชั้นนำ

๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยแจกรูปภาพผลไม้คือคือ มะม่วง มังคุด น้อยหน้า คนละ ๑ ชิ้นใครได้ผลไม้พวกเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน พร้อมทั้งอธิบายวิธีและกติกา ในการเล่นเกม "ทายภาพกับข้อความ" ให้นักเรียนทราบ

๒. ชั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม "ทายภาพกับข้อความ" แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นเกมตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ?

๒.๑.๒ บัตรข้อความแสดงถึงคุณธรรมในคำนี้ใด? (ความกตัญญูทเวท)

๒.๑.๓ นักเรียนคิดว่าความกตัญญูทเวทก่อให้เกิดผลดีอย่างไร?

และทำไมคนเราจึงมีความกตัญญูทเวท? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้สังคมจะเป็นอย่างไร?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใคร เข้าใจความหมายของคำว่า "ความกตัญญูทเวท" บ้าง เมื่อนักเรียนตอบครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติม แต่นักเรียนจะเข้าใจถูกต้องหรือไม่เมื่อนักเรียนได้พบกรณีตัวอย่าง

คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๑. นักเรียนรักพ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนหรือไม่?

๒. นักเรียนคิดว่ามีวิธีใดบ้างที่เราจะแสดงความกตัญญูทเวทที่ต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง?

๓. มีใครบ้างที่ได้เคยแสดงความกตัญญูทเวทที่ต่อพ่อแม่ผู้ปกครองบ้าง?

๒.๓ แจกเนื้อเรื่องกรณีตัวอย่างเรื่อง "สู้ไม่ถอย" ให้นักเรียนอ่านในใจใน
ตอนท้ายให้นักเรียนกลุ่มที่ชนะจากการเล่นเกมแสดงบทบาทสมมติ หลังจากนั้นให้
นักเรียนช่วยกันคิดว่า ตัวละครในเรื่องนี้ควรตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใด?

๒.๔ ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ดียิ่ง
ขึ้น เพื่อนำไปสู่การอภิปราย

๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?

๒.๔.๒ ทำไมถึงจึงต้องขึ้นชกมวย?

๒.๔.๓ นักเรียนคิดว่าคิงเป็นคนอย่างไร?

๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นคิงนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร? เพราะ
เหตุใด?

๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มจากการเล่นเกมให้กลุ่มช่วยกันคิด
สนใจและให้เหตุผลตามข้อ ๒.๔.๕

๒.๖ ให้กลุ่มบันทึกผลการตัดสินใจและเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้ (ช่วยกันคิดเลือก
๓ เหตุผล) แล้วให้กลุ่มส่งตัวแทนเตรียมเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๗ ถามแนวการตัดสินใจและเหตุผลของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งวิจารณ์ทำความเข้าใจ
กระจ่างสนับสนุนเหตุผล

๒.๘ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความกตัญญูคนเวทีก"

แนวการอภิปราย

ในกรณีให้นักเรียนตัดสินใจว่า จะไม่ยอมขึ้นชกมวยเพราะกลัวเจ็บนั้นเป็นสิทธิ์
ของนักเรียนที่จะไม่ขึ้นชกได้ หรือจำเป็นที่ต้องรักษาสุขภาพเพราะไม่สบายหรือเจ็บป่วย
อาจตอบแทนผู้มีพระคุณด้วยวิธีการอื่นก็ได้ เช่น การขายของ หรือทำงานเพื่อหารายได้
มาช่วยเหลือครอบครัว หรือทำตนเป็นคนกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

ในกรณีให้นักเรียนตัดสินใจว่า จะขึ้นชกมวยนั้นถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องตอบแทน
ผู้มีพระคุณ สังคมย่อมเห็นด้วยและยกย่องสรรเสริญ และความกตัญญูคนเวทีกก็เป็นสิ่งที่จะ
ช่วยให้สังคมมีความสุข

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผลการ เล่นเกมและ วิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายการตัดสินใจและการให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความกตัญญูกตเวทิต"

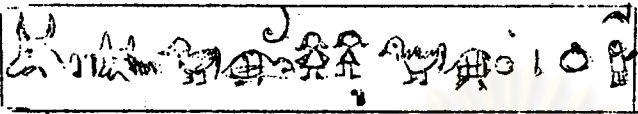
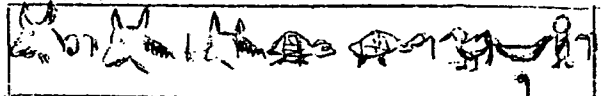
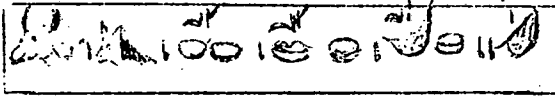

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม"ทายภาพกับอักษร"

อุปกรณ์

๑.บัตรข้อความที่มีภาพสลับตัวอักษร ๓ ชุด ชุดละ ๓ ข้อความ

วิธีเล่น

- ๑. แจกบัตรข้อความให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ชุด (๓ บัตร)
- ๒. ครูศึกษาที่แสดงคุณธรรมในคำข้อความกตัญญูทด เวทีบนกระดาน
- ๓. กลุ่มใดเลือกบัตรข้อความให้ตรงกับภาพได้ถูกต้อง เป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง

"สู้ไม่ถอย"

ตั้งอาศัยอยู่กับชาย ๒ คน พ่อและแม่ของตั้ง เสียชีวิตตั้งแต่ตั้งยังเล็กๆ ทุกๆวันยายจะไปคุย เศษกระดาษในกองขยะมาขายที่ร้านขายของเก่า วันนียายไม่สบายมากไม่สามารถออกไปทำงานได้ ตั้งอยากช่วยเหลือแต่ไม่มีเงินค่ายารักษา เฝียดูที่วัดมีงานและมีการแข่งขันทำชิง เงินรางวัลในการชกมวยประเภทเด็กนักเรียน ตั้งอยากขึ้นชกมวย แต่เมื่อทราบว่าเบ้มเป็นคู่ต่อสู้ ทำให้ตั้งต้องกังวลใจเพราะเบ้มตัวใหญ่กว่าตั้งมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

ขึ้นชกมวยกับเบ้ม   ไม่ขึ้นชกมวยกับเบ้ม

เพราะ ๑.....
 ๒.....
 ๓.....

แบบฝึกหัด
เรื่อง "ความกตัญญูทเวทิต"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจเลือกโดยกา/ในช่องที่ได้เลือกพร้อมทั้งให้เหตุผล

๑. คุณครูประจำชั้นไม่สบายและต้องเข้าโรงพยาบาล แต่โรงพยาบาลอยู่ไกลจากบ้านนักเรียนมาก นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- ไปเยี่ยมคุณครู   ไม่ไปเยี่ยมคุณครู

เพราะ.....

๒. คุณแม่สอนให้ประหยัด ทำให้นักเรียนอดซื้อของเล่นที่อยากได้และอดทานขนมที่อยากทาน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- ทำตามที่คุณแม่บอก   ไม่ทำตามที่คุณแม่บอก

เพราะ.....

๓. คุณครูประจำชั้นสั่งให้หัวหน้าคุณเลทอง เรียนแทนคุณครูและให้นักเรียนทุกคนเชื่อฟังแม้นักเรียนก็ปีเรื่องไม่ถูกกับหัวหน้าชั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- เชื่อฟังหัวหน้าชั้น   ไม่เชื่อฟังหัวหน้าชั้น

เพราะ.....

๔. นักเรียนกำลังช่วยคุณยายล้างจานแต่เพื่อนข้างบ้านชวนออกไปเล่นข้างนอกซึ่งได้ชักกันไว้ล่วงหน้าแล้ว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

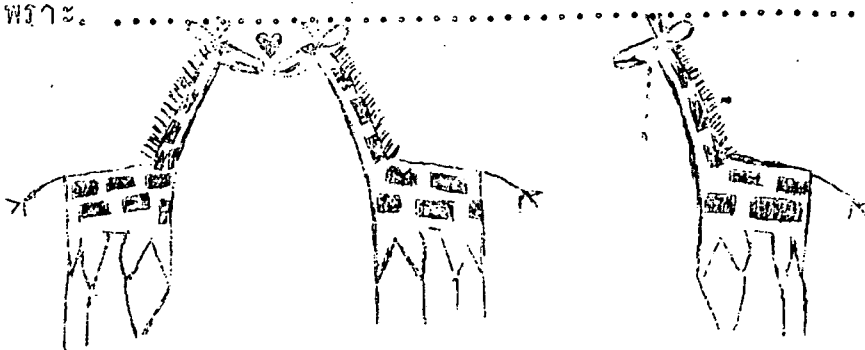
- ออกไปเล่นกับเพื่อน   ช่วยคุณยายล้างจานต่อ

เพราะ.....

๕. คุณแม่สั่งไม่ให้นักเรียนออกไปเล่นข้างนอกบ้านในตอนเย็นๆ แต่เพื่อนๆของเรียนก็ออกมาเล่นกันในตอนเย็น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- ทำตามที่คุณแม่สั่ง   ออกไปเล่นกับเพื่อนๆ

เพราะ.....

แผนการ สอน

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง ความกตัญญูทเวที (๔ คาบ)

ความกตัญญู ทเวที

ความกตัญญูทเวที เป็นลักษณะของคนดี และเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคมทุกยุคทุกสมัย ผู้มีความกตัญญูทเวทีย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญ คนที่ออกศัญญูเป็นที่รังเกียจของสังคม

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความกตัญญูทเวทีและโทษของการขาดความกตัญญูทเวทีได้
๒. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูทเวทีได้
๓. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของความกตัญญูทเวทีได้

เนื้อหา

เหมือนกิจกรรมคักสรร

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผนผัง ไคลง วชิรญาณสุภาษิต
๒. กระดาษสี แดง เขียว เหลือง เพื่อแบ่งกลุ่ม
๓. บัตรกิจกรรม
๔. แบบฝึกหัด เรื่อง "ความกตัญญูทเวที"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๑. ชำนาญ

๑.๑ ครูฝึกแผนผัง ไคลง วชิรญาณสุภาษิตที่กระดาน แล้วสนทนากับนักเรียนว่า ไคลงนี้เรียกว่าไคลงวชิรญาณสุภาษิต แต่ไคลงนี้ยังไม่สมบูรณ์เพราะมีบางคำที่ขาดหายไป ขอให้นักเรียนช่วยกันเติมคำที่ขาดหายไป

๒. ชำนาญกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เติมคำลงในไคลง วชิรญาณสุภาษิตแล้ว ครู

ถามนักเรียนว่าโคลงนี้ได้แสดงคุณธรรมในคำใด? (ความกตัญญูกตเวที)

๒.๒ ครูถามนักเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๒.๑ ใครบ้างที่มีบุญคุณต่อนักเรียน?

๒.๒.๒ เราจะตอบแทนบุญคุณต่อบุคคลหรือสิ่งเหล่านั้นอย่างไร?

๒.๓ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มโดยแจกกระดาษสี แดง เขียว เหลือง ใครได้สีเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน ให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามจากบัตรกิจกรรมตามหัวข้อดังนี้ และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๓.๑ ให้นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูกตเวทีมา ๓ ข้อ

๒.๓.๒ การตอบแทนบุญคุณคนในทางที่ดีมีผลเสียอย่างไร?

๒.๓.๓ ให้นักเรียนบอกผลดีของความกตัญญูกตเวทีมา ๓ ข้อ

๒.๔ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความเข้าใจให้ได้ว่า

"ความกตัญญูกตเวทีเป็นลักษณะของคนดี และเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคม คนที่มีความกตัญญูกตเวทีย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญ ส่วนคนอกตัญญูเป็นที่รังเกียจของสังคม"

๒.๕ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความกตัญญูกตเวที"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย

๒. การตอบคำถาม

๓. การเสนอความเห็นในการวางแผนทางปฏิบัติ เรื่อง "ความกตัญญู

กตเวที"

๔. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความกตัญญูกตเวที"

วชิรญาณสุภาวคิต

ทรงคุณอันใหญ่ถ้น	อนันต์ ยิงนา
คือปิตุ (มารดา) อัน	เกิดเกล้า
(อาจารย์) ที่ทวนศร	สอนสั่ง คนแธ
ทรงเคษผู้เป็นเจ้า	พิราพพื้นปดพี

บัตรกิจกรรม . .

กลุ่ม.....

๑. ให้ออกการกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูทเวที่มา ๓ ข้อ

๑.....

๒.....

๓.....

๒. การตอบแทนบุญคุณคนในทางที่ผิดมีผล เสียคือ

.....

๓. ให้ออกผลดีของการ มีความกตัญญูทเวที่มา ๓ ข้อ

๑.....

๒.....

๓.....

ศูนย์วิทยุพุทธพยากรณ์
 คุุซาลงกรณมหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความกตัญญูต่เวท"

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ความกตัญญูต่เวทหมายความว่าอย่างไร?

.....

๒. ทำไมคนเราจึงควรมีความกตัญญูต่เวท?

.....

๓. ถ้าคนเราขาดความกตัญญูต่เวทจะเกิดผลอย่างไร?

.....

๔. มีบุคคลใดหรือสิ่งใดบ้างที่เราควรมีความกตัญญูต่เวท? และตอบแทนอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. คนที่มีควมกตัญญูต่เวทที่มีคุณสมบัติอย่างไร?

.....

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัตัสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง "ความกตัญญูกตเวที"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัตัสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"ทายภาพกับข้อความ"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผลการเล่นเกม
  - ๒.๒ แจกเนื้อเรื่องกรณีตัวอย่าง
  - ๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
  - ๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเติมคำแผนผังโคลงวชิรญาณ
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปราย ชักถาม
  - ๒.๒ แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของ "ความกตัญญูกตเวที"
  - ๒.๔ ทำแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

การ สอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร

เรื่อง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (๕ คาบ)

ความคิดรวบยอด

คนที่มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและส่วนรวม
เรียบร้อยตามกำหนดเวลาโดยไม่มีใครมาบังคับหรือตักเตือน

เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้ปัญหา
ได้ก็ ต้อง เป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไตร่ตรองผลที่เหมาะสมโดยคำนึง
ถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นกฎเกณฑ์ ระเบียบ
หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอธิบายผล การเล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำ
ของตัวละครว่ามีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมหรือไม่มีความรับผิดชอบต่อตน
เองและสังคมได้

๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อตนเองและ
สังคมและโทษของการขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้

๓. นักเรียนสามารถอธิบายรายละเอียดและเลือก เหตุผลในระดับที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

ความรับผิดชอบต่อ หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในจิตใจเมื่อทำอะไรหรือมี
หน้าที่อะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จและได้ผลดี และต้องรับผิดชอบที่ กิจขึ้นทั้งฝึกและชอบ
ความรับผิดชอบต่อมี ๒ อย่างคือ

๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตนเอง
เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัยและคุณธรรม ฯลฯ

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคม ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เริ่มตั้งแต่
ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ เราจึงมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องทำต่อ
ผู้อื่นที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน เพื่อความสุข ความเจริญก้าวหน้าความมั่นคงของสังคม

คนที่รับผิดชอบรู้จักขอบเขตภาระหน้าที่หรือบทบาทของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ โดยไม่มีใครมาบังคับหรือควบคุมจะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานได้สำเร็จ มักได้รับความไว้วางใจและความเชื่อถือจากบุคคลอื่น ความรับผิดชอบทำให้เกิดความรับผิดชอบ เบียดเบียนในการทำงานก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและสังคม

สื่อการเรียนการสอน

๑. กระดาษสี เพื่อแบ่งกลุ่ม
๒. บัตรข้อความ เกม "พรายกระซิบ"
๓. เทป เนื้อเรื่องกรณีตัวอย่าง
๔. ใบสั่งงาน
๕. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"

การสอนโดยใช้กิจกรรม ระดมความคิด

๑. ชี้นำ

๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มโดยแจกกระดาษสี แดง เขียว เหลือง น้ำเงิน ใครได้สีเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน

๒. ชี้นำกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ แจกของบัตรข้อความเกม "พรายกระซิบ" ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อธิบายวิธีเล่นและกติกาในการเล่น เมื่อนักเรียนได้เล่นเกมจบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลของการเล่นเกมตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ เพราะเหตุใด?

๒.๑.๒ กลุ่มที่แพ้เพราะเหตุใด?

๒.๑.๓ ในการเล่นเกมนี้ควรนำคุณธรรมข้อใดมาใช้บ้าง?

(ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม)

๒.๑.๔ นักเรียนคิดว่าความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมก่อให้เกิดผลดีอย่างไร? ทำไมคนเราจึงควรมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้สังคมจะเป็นอย่างไร?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใคร เข้าใจความหมายของคำว่า "ความรับผิดชอบ"

ชอบต่อตนเองและสังคมบ้าง? เมื่อนักเรียนไม่ตอบ ครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติม แต่ นักเรียนจะเข้าใจถูกต้องหรือไม่เมื่อได้พบกรณีตัวอย่าง

คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๑. ทหารมีหน้าที่อย่างไร?
๒. ทหารที่ทำหน้าที่ป้องกันประเทศ แสดงว่าเป็นคนอย่างไร?
๓. ถ้านักเรียนชายอายุถึงเกณฑ์ทหาร นักเรียนจะยอมเป็นทหารหรือไม่

เพราะเหตุใด?

๒.๔.๑. ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจในเรื่องใดที่ยังขึ้นเพื่อนำไปสู่การอภิปราย

- ๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?
- ๒.๔.๒ ทำไมวิษณุจึงต้องหนีการเกณฑ์ทหาร?
- ๒.๔.๓ นักเรียนคิดว่า วิษณุ เป็นคนเช่นไร?
- ๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นวิษณุ นักเรียนจะตัดสินใจเช่นไร? เพราะเหตุใด?

๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มจากการเล่นเกม ให้กลุ่มช่วยกันตัดสินใจและให้เหตุผล ตามข้อ ๒.๔.๔

๒.๖ ให้กลุ่มบันทึกผลการตัดสินใจและเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้ (ช่วยกันคัดเลือกเอาเหตุผลที่ดีที่สุด ๓ เหตุผล) แล้วให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๗ ถามแนวการตัดสินใจและการให้เหตุผลของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งวิจารณ์ทำความเข้าใจ สนับสนุนเหตุผล

๒.๘ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"

แนวการอภิปราย

ในกรณีนี้นักเรียนตัดสินใจว่าจะหลบหนีการเกณฑ์ทหารเพราะต้องการหางานทำ ดีในแง่ที่ รู้จักทำงานและช่วยเหลือครอบครัวมีความกตัญญูแก่ผู้ที่อุปถัมภ์ แม้ เป็นหน้าที่ที่ดีของลูกที่จะต้องตอบแทนผู้มีพระคุณ แต่จะต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบของตนเองและสังคม ต้องคำนึงถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมากกว่าเรื่องส่วนตัว

ในกรณีนี้ที่ตัดสินใจยอมถูกเกณฑ์ทหาร เพราะจะต้องคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองมากกว่าสิ่งอื่นใด การไปเป็นทหารก็ถือว่าได้รับใช้ชาติ เป็นการแสดงความกตัญญูต่อชาติบ้านเมือง เมื่อเกณฑ์ทหารแล้วก็ค่อยหางานทำที่หวังก็ได้

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผลการเล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายผลการตัดสินใจและให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม"พรายกระซิบ"

อุปกรณ์

- ๑. บัตรข้อความ ๔ ชุด มีข้อความดังนี้
 "ยายแย้มนั่งยองยองยิ้มเยาะอย่างเหยียดหยาม เมื่อเห็นตาแย้มยิ้มแย้มยิ้มอย่าง
 ยึดยาคยีนอยู่บนยอดหญ้าในยามเย็น"

วิธีเล่น

- ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนเล็ก ๔ แถวและให้หัวแถววิ่งออกมาอ่านข้อความในใจ แล้ววิ่งกลับไปกระซิบข้อความนั้นเฉพาะเพื่อนคนต่อไป
- ๒. คนสุดท้ายของแถวจะมาเขียนข้อความที่ตนได้ยินบนกระดาน กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องจะเป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง

"หนีดีกว่า"

วิษณุอาศัยอยู่ในชนบท ทางอำเภอประกาศเรียกชายหนุ่มทุกคนเข้ารับ
 การเกณฑ์ทหาร แต่วิษณุไม่ยอมไปเพราะอยากไปทำงานทำในกรุงเทพฯ เพื่อ
 จะได้ส่งเงินมาช่วยเหลือครอบครัว แต่ถ้าหนีการเกณฑ์ทหารก็จะได้รับโทษตามกฎหมาย
 วิษณุจะตัดสินใจอย่างไรดีจะหนีความรับผิดชอบหน้าที่หรือจะไปทำงานใน
 กรุงเทพฯ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

ไปเกณฑ์ทหาร   หลบหนีการเกณฑ์ทหาร

เพราะ ๑.....

๒.....

๓.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความรับผิดชอบตนเองและสังคม"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจเลือกโดยกา ✓ ในช่องที่ได้เลือกพร้อมทั้งให้เหตุผล

๑. นักเรียนได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนในตอนเช้า ทำให้นักเรียนต้องรีบมาโรงเรียนแต่เช้า นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- มาโรงเรียนแต่เช้า   มาโรงเรียนตามปกติ

เพราะ.....

๒. คุณแม่ออกไปธุระนอกบ้านและสั่งให้นักเรียนดูแลน้อง ทำให้นักเรียนอดออกไปเที่ยวนอกบ้าน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- ทำตามที่คุณแม่สั่ง   อดไปเที่ยวข้างนอก

เพราะ.....

๓. นักเรียนเดินผ่านบริเวณวัด พบเด็กกำลังขีดเขียนกำแพงวัดเล่น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- ตักเตือนเด็ก   ทำเฉย

เพราะ.....

๔. คุณครูสั่งให้นักเรียนตรวจดูว่าเพื่อนคนใดในห้องไม่ได้ทำการบ้านมาส่งคุณครู นักเรียนพบว่าผู้ที่ไม่ได้ทำการบ้านมานั้นมีเพื่อนรักของนักเรียนรวมอยู่ด้วย นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

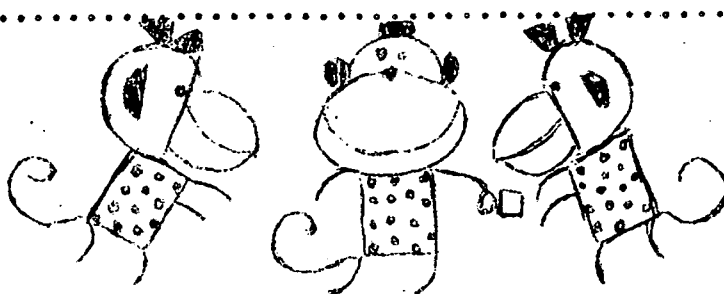
- บอกให้คุณครูทราบ   ทำเฉย

เพราะ.....

๕. นักเรียนมีการบ้านมาก ขณะเดียวกันพวกพี่ๆก็กำลังจะออกไปเที่ยวพักผ่อนที่ชายหาด นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- อยู่ทำการบ้าน   ไปเที่ยวกับพี่ๆ

เพราะ.....

แบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

คนที่มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและส่วนรวม
เรียบร้อยตามกำหนดเวลาโดยไม่มีใครมาบังคับหรือตักเตือน

จุดประสงค์

- ๑. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ที่มีต่อชุมชนและประเทศชาติได้
- ๒. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้
- ๓. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมและโทษของการขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้
- ๔. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้

เนื้อหา

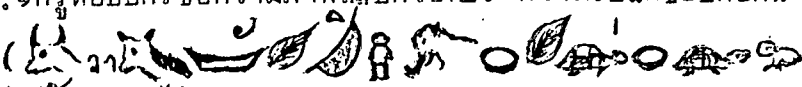

เหมือนกิจกรรมคัดสรร

สื่อการเรียนการสอน

- ๑. บัตรข้อความภาพสลับกับตัวอักษร "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"
- ๒. บัตรข้อความที่แสดงคุณธรรมในคำ "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"
- ๓. บัตรกิจกรรม (กรณีตัวอย่าง)
- ๔. รูปภาพสัตว์ แมว เป็ด เต่า นก เพื่อแบ่งกลุ่ม
- ๕. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๑. ขั้นนำ

๑. ครูหยิบบัตรข้อความภาพสลับตัวอักษร "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม" (๕ คำ)
 เสนอให้เด็กจำ (๕ คำ)

ศึกษานกร ะคานและให้นักเรียนช่วยกันอ่านให้ไ้ตามบัตรข้อความ

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ ครูถามนักเรียนว่า "ความรับผิดชอบตอตนเองและสังคมหมายความว่าอย่างไร? และให้นักเรียนเลองยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความรับผิดชอบตอตนเองและสังคม

๒.๒ ให้นักเรียนออกมาทียบบัตรข้อความที่แสดงถึงคุณธรรมความรับผิดชอบตอตนเองและสังคมจากหลายๆคุณธรรมและมาติดบนกระดาน

๒.๓ แบ่งนักเรียนเป็น ๔ กลุ่มโดยแจกรูปภาพสัตว์ แมว เป็ด เต่านก ใครใคร่รูปภาพเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน และแจกบัตรกิจกรรมมาให้แต่ละกลุ่ม

๒.๔ ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น แล้วร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๔.๑ การกระทำเช่นไรที่แสดงถึงความรับผิดชอบตอตนเองและสังคม ?

๒.๔.๒ ถ้าทุกคนขาดความรับผิดชอบตอหน้าที่ จะเกิดผลเสียอย่างไร?

๒.๔.๓ ความรับผิดชอบตอตนเองและสังคมก่อให้เกิดผลดีอย่างไร?

๒.๕ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจให้ไ้ว่า

"คนที่มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนเรียบร้อยทันตามกำหนดเวลา โดยไม่มีใครมาบังคับหรือตักเตือนบุคคล เช่นนี้ เป็นตัวอย่างที่ดี และเป็นประโยชน์ตอสังคม คนที่ขาดความรับผิดชอบจะไ้ไ้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ"

๒.๖ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด. เรื่อง "ความรับผิดชอบตอตนเองและสังคม"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย
๒. การยกตัวอย่าง
๓. การตอบคำถาม
๔. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความรับผิดชอบของตนเองและสังคม"

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

ธวัช นารี ธิดา เป็นพี่น้องกัน นารีและธิดาค้นแก่เช้าทุกวัน เพื่อช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านจนเสร็จเรียบร้อย แล้วจึงอาบน้ำแต่งตัวไปโรงเรียน ส่วนธวัชชอบตื่นนอนสายประจำ ไม่เคยช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเลย วันไหนขี้เกียจก็ไม่ยอมไปโรงเรียน อ้างว่าไม่สบาย

หัวข้ออภิปราย

๑. นักเรียนควรเอาอย่างไร? เพราะเหตุใด?
๒. งานบ้านเป็นหน้าที่ของผู้หญิง เป็นความคิดที่ถูกต้องหรือไม่?

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

พรุ่งนี้แม่ต้องพาพี่สมชายไปเกณฑ์ทหารที่อำเภอ ฉันบอกแม่ว่าฉันจะตื่นนอนแต่เช้า เพื่อจะตามแม่ไปอำเภอกด้วย ขณะที่ฉันกำลังพูดอยู่กับแม่นั้น พี่อวีงกระซิบกระซาบบอกแม่ว่า "เจ้าสมชายหนีหนีไปแล้ว ฝากจดหมายเพื่อนไว้" ฉันบ่นบอกว่าจะไม่ยากเป็นทหารกลัวไปลำบาก "พอพ่อพูดจบแม่ร้องไห้โฮ ฉันสงสารแม่มาก"

หัวข้ออภิปราย

๑. ทำไมสมชายจึงหนีทหาร?
๒. การหนีทหาร เกิดผลต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไร?
๓. ถ้าทุกคนทำอย่างสมชาย จะเกิดผลอย่างไรต่อประเทศชาติ?

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้
ชายกับชาติอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน เมื่อกรรมการในหมู่บ้านตกลงกันทำ
ถนนหรือสะพานเข้าสู่มหาวิทยาลัยหรือทำความสะอาดหมู่บ้าน ชาติจะไปร่วมงาน
ด้วยแทบทุกครั้ง ส่วนสมชายไม่เคยไปร่วมงานด้วยเลย อ้างว่าไม่ว่าง
แม้จะเป็นงานพัฒนาหรืองานประเพณีที่จัดขึ้นในหมู่บ้านก็ตาม

หัวข้ออภิปราย

๑. นักเรียนควรเอาอย่างไร? เพราะเหตุใด?
๒. ถ้าในหมู่บ้านมีคนแบบชายทั้งหมด จะเกิดผลอย่างไร?
๓. จากเรื่องนี้ ใครเป็นผู้มีคุณธรรม และมีคุณธรรมอย่างไร?

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้
สมาน คุณสิริ คารา เรียนอยู่ห้องเดียวกัน ครูมอบหมายให้นักเรียนทั้งสาม
ไปรณรงค์ต้นไม้ คุณสิริหลบไปเล่นกับเพื่อนคนอื่นๆ ส่วนคาราหลบเข้าไปนั่งอ่าน
หนังสือการ์ตูนในห้องสมุด สมานรณรงค์ต้นไม้คนเดียวจนเสร็จ แล้วจึงกลับมา
เข้าห้องเรียนหนังสือต่อไป

หัวข้ออภิปราย

๑. นักเรียนควรเอาอย่างไร? เพราะเหตุใด?
๒. ถ้าในโรงเรียนมีนักเรียนเหมือนคุณสิริ และคาราทั้งหมดจะเกิด

ผลอย่างไร?

๓. จากเรื่องนี้ใคร เป็นผู้มีคุณธรรม และมีคุณธรรมอะไร?

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"

นำเลขทางซ้ายมือมาใส่หน้าข้อความทางขวามือ โดยพิจารณาจากข้อความที่สัมพันธ์กัน

๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง	.... ก. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย
๒. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว	.... ข. ไม่หลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร
๓. ความรับผิดชอบต่อชุมชน	.... ค. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
๔. ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ	.... ง. เคารพและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม

ประเพณี

.... จ. ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัย
.... ฉ. ช่วยชุกดออกกฐนกลาง
.... ช. รักษาศิลปและวัฒนธรรมไทย
.... ซ. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง
.... ฌ. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
.... ฎ. เข้าร่วมการเกณฑ์ทหาร
.... ฏ. เอาใจใส่ดูแลในสุขภาพตนเอง
.... ฐ. รักษาสุขภาพของตนเอง

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง " ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม "

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม "พรายกระซิบ"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผล การเล่นเกม
  - ๒.๒ ครูเล่ากรณีตัวอย่าง
  - ๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
  - ๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน เสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนอ่านบัตรข้อความภาพสลับกับตัวอักษร "ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปราย ชักถาม
  - ๒.๒ แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน เสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของ " ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม "
  - ๒.๔ ทำแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน
 การสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร
 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต

ความคิดรวบยอด

ความซื่อสัตย์สุจริต คือการปฏิบัติที่ปฏิบัติชอบตามคุณธรรมทั้งกาย วาจา ใจ ความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและหมู่คณะ ผู้ที่ไม่มี ความซื่อสัตย์สุจริตย่อมส่งผลร้ายและอาจเป็นอันตรายต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้ ปัญหาได้ดี ต้องเป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นกฎเกณฑ์ ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอธิบายผลการเล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละครว่ามีความซื่อสัตย์สุจริตหรือไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตได้
๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความซื่อสัตย์สุจริตและโทษของการขาดความซื่อสัตย์สุจริตได้
๓. นักเรียนสามารถอธิบายกลุ่มและเลือกเหตุผลในระดับที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความจริง ความตรง ความแท้ คนซื่อสัตย์คือคนที่มีความจริงใจมุ่งรักษาความจริงอยู่เสมอ รักษาความสัตย์สุจริต พยายามจะทำสิ่งใดก็ทำจนสำเร็จ

ความสุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ประพฤติชอบ ประพฤติถูกต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่นแม้แต่เรื่องเล็กน้อยๆ เช่นมีความสุจริตไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น

ทางที่จะแสดงความซื่อสัตย์สุจริตมี ๓ ทางคือ

๑. การแสดงความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย ได้แก่การแสดง กริยาต่อบุคคลอื่นเหมือนกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่หยิบฉวยของผู้อื่นก่อนที่เจ้าของอนุญาต

๒. การแสดงความซื่อสัตย์สุจริตทาง วาจา ได้แก่การพูดความจริง ไม่พูดคำหยาบหรือยุ้งให้ เกิดความสามัคคี รักษาความสัตย์สุจริตไม่เปิดเผยความลับผู้อื่น

๓. การแสดงความซื่อสัตย์สุจริตทางใจ ได้แก่ ไม่ใฝ่อยากได้ของผู้อื่น ไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ผิดศีลธรรม เป็นผู้รักษาความไว้วางใจของผู้อื่น

คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มักจะมีความสุขได้รับเกียรติคือน่าเชื่อถือเสียถึงงาน เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของบุคคลอื่น คนที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต ย่อมไม่เป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่น

สื่อการเรียนการสอน

- ๑. ขวดยาคู่ท่(ภายในใบบรรจุวัตถุแต่ละชนิด)
- ๒. กรณีตัวอย่างพร้อมภาพประกอบเรื่อง
- ๓. ใบสั่งงาน
- ๔. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต"

การสอนโดยใช้กิจกรรมลคัศร

๑. ช้่นนำ

๑.๑ แจกขวดยาคู่ท่ให้นักเรียนคนละ ๑ ขวดยาคู่ พร้อมทั้งอธิบายวิธีเล่นแต่ละกติกาในการเล่นเกม"เขย่าโลก"ให้นักเรียนทราบใคร เขย่าเสียงได้เหมือนกันก็อยู่พวกเดียวกัน

๒. ช้่นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม"เขย่าโลก"แล้ว ครูแต่ละนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นเกมตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑.๑ มีใครที่เสียงเขย่าขวดยาคู่ท่ไม่ เหมือนภายในกลุ่มบ้าง?

๒.๑.๒ ในการเล่นเกมครั้งนี้ควรนำคุณธรรมข้อใดมาใช้นบ้าง?
(ความซื่อสัตย์สุจริต)

๒.๑.๓ นักเรียนคิดว่าความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร? ทำไมคนเราจึงควรมีความซื่อสัตย์สุจริต? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้สังคมจะเป็นอย่างไร?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใคร เข้าใจความหมายของคำว่า "ข้อสำคัญ
 สุจริต" บ้าง? เมื่อนักเรียนตอบครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติมแต่นักเรียนจะเข้าใจถูก
 ต่อกหรือไม่ เมื่อนักเรียนได้พบกรณีตัวอย่าง

คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๑. ใครที่เป็นคนให้เงินนักเรียนมาโรงเรียน?
๒. นักเรียนรักพ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนหรือไม่?
๓. ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนเจ็บป่วยไม่สามารถหาเงินมาให้
 นักเรียนได้ นักเรียนจะทำอย่างไร?

๒.๓ ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง "ไม่มีใครรู้หรอก" ให้นักเรียนฟัง ในตอน
 ท้ายให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า
 ตัวละครในเรื่องนี้ควรตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใด?

๒.๔ ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจในเรื่องนี้
 ก็ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การอภิปราย

- ๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?
- ๒.๔.๒ สุวิทย์มีความจำเป็นต้องหาเงินเพื่อใช้ทำอะไร?
- ๒.๔.๓ นักเรียนคิดว่าสุวิทย์เป็นคนอย่างไร?
- ๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นสุวิทย์นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร? เพราะ
 เหตุใด?

๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มจากการเล่นเกม ให้กลุ่มช่วยกัน
 ตัดสินใจและให้เหตุผลตามข้อ ๒.๔.๔

๒.๖ ให้กลุ่มบันทึกผล การตัดสินใจและเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้ (ช่วยกันคัด
 เลือกเอาเหตุผลที่ดีที่สุด ๓ เหตุผล) แล้วให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๗ ถามแนวการตัดสินใจและการให้เหตุผลของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้ง
 วิจารณ์ทำความเข้าใจและวิจารณ์สนับสนุนเหตุผล

๒.๘ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต"

แนวการอภิปราย

ในกรณีที่นักเรียนต์ตัดสินใจว่าจะต้องทุจริตและยักยอกเงินเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ก็ในแง่ที่มีความกตัญญูต่อเวทีเป็นหน้าที่ที่ดีของธุรกิจที่จะต้องตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ แต่ก็ต้องคำนึงด้วยว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรมที่เอาของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

ในกรณีที่ตัดสินใจว่าจะไม่ยักยอกเงินของบริษัท เพราะเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี ล่วงละเมิดผลประโยชน์ของผู้อื่น คนเราจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น อรรถาทางช่วยเหลือครอบครัวได้ด้วยวิธีการอื่นเช่น ไปเล่าความจริงให้ผู้จัดการฟัง ขอยืมเงินไปใช้ก่อนแล้วจะนำเงินมาส่งคืนภายหลัง หรือไม่ก็รับจ้างทำงานพิเศษเพื่อเพิ่มรายได้

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผลการ เล่น เกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายการตัดสินใจและการให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความกตัญญูต่อเวที"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม "เขย่าโลก"

อุปกรณ์

๑. ขวดยาคูรท์ ภายในบรรจุวัตถุแต่ละชนิดตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการแบ่ง และละอุนมีจำนวนขวด เท่ากัน

วิธีเล่น

- ๑. แจกขวดยาคูรท์ให้นักเรียนคนละ ๑ ขวดให้ทุกคน เขย่าเพื่อฟังเสียง
- ๒. เสียงเขย่าขวดยาคูรท์ที่เหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน กลุ่มใดเข้ากลุ่มได้ก่อนและเสียงเขย่าเดียวกันเป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง

สุวิทย์เป็นพนักงานเก็บเงินในบริษัทแห่งหนึ่ง และได้รับข่าวทางบ้านที่ต่างจังหวัดว่าทางบ้านกำลังเดือดร้อนเรื่องเงินบ้านก็กำลังจะถูกยึด สุวิทย์ต้องคิดหนักและกุมใจอยู่หลายวันไม่รู้จะหาเงินจำนวนมากจากไหนมาช่วยเหลือได้ สุวิทย์นึกถึงจำนวนเงินของบริษัทที่รับผิดชอบ ถ้าแอบหยิบไปใช้ก่อนก็คงไม่มีใครรู้ และจะไปไว้คืนภายหลัง แต่หัวหน้าบริษัทก็รักและไว้วางใจในความซื่อสัตย์ของสุวิทย์มาก ทำให้สุวิทย์ต้องกังวลใจที่จะหยิบเงินจากบริษัทหรือไม่

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

- หยิบเงินจากบริษัท   ไม่หยิบเงินจากบริษัท

เพราะ ๑.....

๒.....

๓.....

แบบฝึกหัด

"เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจเลือกโดยกา ✓ ในช่องที่ได้เลือกพร้อมทั้งให้เหตุผล

๑. นักเรียนชื่อหมากฝรั่ง กับคนตาบอดหน้าโรงภาพยนตร์ แต่คนตาบอดทอนเงินเกินมาให้ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- คืนเงินให้คนตาบอด ไม่คืนเงินให้คนตาบอด

เพราะ.....

๒. นักเรียนขึ้นรถเมล์แต่คนบนรถแน่นมาก กระเป๋าเรามองไม่เห็นนักเรียน จึงไม่เก็บค่าโดยสาร นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- ให้เงินกระเป๋ารถเมล์ ทำเฉย

เพราะ.....

๓. นักเรียนชื่อขนมกับแม่ค้า แต่แม่ค้ากำลังยุ่งอยู่กับการขายขนมให้คนอื่นจึงบอกให้นักเรียนหยิบขนมเอง นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- หยิบขนมเกินราคา หยิบขนมตามราคา

๔. นักเรียนพบว่าลูกค้าที่มาทานอาหารที่ร้านของนักเรียนได้ลืมกระเป๋าตังค์ไว้ข้างในกระเป๋ามีเงินจำนวนมาก รวมทั้งชื่อที่อยู่ของ เจ้าของนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

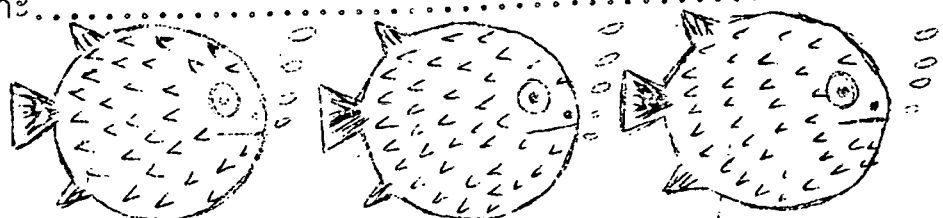
- คืนให้เจ้าของ ทำเฉย

เพราะ.....

๕. นักเรียนทำข้อสอบไม่ได้เพื่อนที่นั่งข้างๆส่งกระดาษแอบส่งกระดาษคำตอบให้นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ?

- ไม่รับกระดาษคำตอบ รับกระดาษคำตอบ

เพราะ.....

แผนการสอน
การ สอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ
เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความซื่อสัตย์สุจริต คือการปฏิบัติที่ปฏิบัติตามคุณธรรมทั้ง กาย วาจา ใจ ความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและหมู่คณะ ผู้ที่ไม่มี ความซื่อสัตย์สุจริตย่อมส่งผลร้ายและอาจเป็นอันตรายต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคนซื่อสัตย์สุจริตทำให้ตนเองและสังคมอยู่อย่างมีความสุข คนโกงทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
๒. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของความซื่อสัตย์สุจริตได้
๓. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่ส่งผลถึงความซื่อสัตย์สุจริตได้

เนื้อหา

เหมือนกิจกรรม คัดสรร

สื่อการเรียนการสอน

๑. อุปกรณ์ในการเล่น เกม "เก็บสมบัติ" ได้แก่ ยางลบ ปากกา ดินสอ ไม้โปรแทรกเตอร์ ฯลฯ กดองกระดาษ นกหวีด
๒. บัตรกิจกรรม
๓. รูปภาพผลไม้ ส้ม น้อยหน่า มะม่วง มังคุด เพื่อแบ่งกลุ่ม
๔. แบบฝึกหัด เรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ

๑. ขั้นนำ

- ๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มโดยแจกชิ้นส่วนผลไม้คือ ส้ม น้อยหน่า มะม่วง มังคุด คนละ ๑ ชิ้น ใครได้ผลไม้พวกเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน
- ๑.๒ อธิบายวิธีเล่นและกติกาในการเล่น เกม "เก็บสมบัติ" ให้นักเรียน

ทราบ

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม "เก็บสมบัติ" แล้ว ให้ผู้สังเกตการณ์ในแต่ละกลุ่มออกมาเล่าวิธีการเล่นของกลุ่มตามที่ตนสังเกตเห็น

๒.๑.๑ มีใครวิ่งมาแตะเพื่อนนอกเส้นเขตแดนหรือไม่?

๒.๑.๒ มีใครหยิบของผู้อื่นใส่กล่องบ้าง?

๒.๒ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๒.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ? เพราะเหตุใด?

๒.๒.๒ กลุ่มใดเล่นได้ถูกต้องตามกติกา?

๒.๒.๓ ในการเล่นครั้งนี้ควรนำคุณธรรมข้อใดมาใช้ (ความซื่อ

สัตย์สุจริต)

๒.๓ แบ่งกลุ่มนักเรียนตามกลุ่มเกม ให้บอกการกระทำที่แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต และให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๔ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจให้ได้ว่า

"ความซื่อสัตย์สุจริตทั้งกาย วาจา ใจ เป็นสิ่งประเสริฐคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนมีเกียรติ ทำให้ตนเองและสังคมมีความสุข คนที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นบุคคลที่ไม่น่าคบค้าและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน"

๒.๕ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต"

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

๑. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

เกม "เก็บสมบัติ"

อุปกรณ์ในการเล่น

- ๑. ยางลบ ปากกา ดินสอ ไม้โปรแทคเกอร์ ฯลฯ
- ๒. กลองกระดาษ
- ๓. นกหวีด

วิธีเล่น

- ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวท่อนเล็ก ตรงเส้นเขตแดนและมีผู้สังเกตการณ์ ๑ คน
- ๒. ให้นักเรียนนำกลองกระดาษ พร้องทั้งของต่างๆ คนละ ๑ ชิ้นไปกองไว้ข้างกลองกระดาษหน้ากลุ่มตน ซึ่งอยู่ห่างเขตแดน ประมาณ ๖ - ๗ เมตร
- ๓. เมื่อครูให้สัญญาณให้นักเรียนคนแรกของแต่ละกลุ่มวิ่งไปหยิบของใต้ของตนเอง (ห้ามหยิบของผู้อื่น) ใต้กลองกระดาษ วิ่งกลับมาแตะเพื่อนคนที่สองแล้ววิ่งไปต่อท้ายแถว คนต่อไปก็หยิบเฉพาะของตนแล้ววิ่งไปต่อท้ายแถวทำเช่นนี้เรื่อยๆ กลุ่มใดเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

แบบฝึกหัด

จงตอบคำถามต่อไปนี้

บอกผลดีของความซื่อสัตย์สุจริต   บอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์สุจริต

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....
- ๔. ....

ให้นักเรียนกา ✓ ในช่องที่นักเรียนได้เคยทำหรือไม่เคยทำในสิ่งต่อไปนี้

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. การตรงต่อเวลา					
๒. การทุจริตในการสอบ					
๓. การพุดคุยกับคนอื่น ๆ					
๔. การทำผิดแล้วยอมรับผิด					
๕. การไม่บอกการบ้านเพื่อน					

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

เรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

๑. ชั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"เซย่าโลก"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผลการเล่นเกม
  - ๒.๒ ครูเล่ากรณีตัวอย่าง
  - ๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
  - ๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย ให้นักเรียนแต่ละ
ส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ชั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"เก็บสมบัติ"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผลการเล่นเกม
  - ๒.๒ แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่มแต่ละกลุ่ม
ส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย
ของ "ความซื่อสัตย์สุจริต"
  - ๒.๔ ทำแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน
การสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร

เรื่อง "ความซนหมั่นเพียร" (๕ คาบ)

ความถึกร วบยอก

ความซนหมั่นเพียร เป็นนิสัยที่ดี ธิกให้ เกิดขึ้นได้ช่วยใหัการงานใคๆ
ประสบผล สำเร็จ

เมื่อ เกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้
ปัญหาได้ดี ต้อง เป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลที่เหมาะสม
โดยคำนึงถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นกฎเกณฑ์
ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอภิปรายผลการ เล่นเกม และวิเคราะห์การกระทำ
ของตัวละคร ว่ามีความซนหมั่นเพียรหรือไม่มีความซนหมั่นเพียรได้
๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความซนหมั่นเพียรและโทษของ
การขาดความซนหมั่นเพียร
๓. นักเรียนสามารถร่วมอภิปรายกลุ่มและเลือกเหตุผลในระดับที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

ความซนหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายาม บากบั่นในกิจกรรมใคๆ
ให้สำเร็จโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ความยากลำบาก การงานทุกอย่างจะ
สำเร็จได้ต้องอาศัย ความซนหมั่นเพียร ถึงแม้ว่างานจะมาก จะยากหรือเป็นงาน
ที่เราไม่ชอบ แต่ถ้าเราตั้งใจจะทำให้สำเร็จแล้ว ก็จะต้องหาวิธีทำงานขันฝ่า
อุปสรรคให้จนสำเร็จได้

ความซนหมั่นเพียรช่วยให้ได้รับความสำเร็จตามความต้องการและ
ได้รับการยกยอชมเชยจากทุกคน

หากคนเราขาดความซนหมั่นเพียรแล้ว จะทำให้การงานใคๆไม่
ประสบผลสำเร็จ ไม่มีผู้ใคให้ความเคารพนับถือ บ้านเมืองไม่มีความเจริญ ถ้า
สังคมมีแต่คนเกียจคร้าน

สื่อการเรียนการสอน

๑. ลูกโป่ง
๒. กระดาษกระดาษ
๓. เชือก
๔. เนื้อเรื่องกรณีตัวอย่าง
๕. ใบสั่งงาน
๖. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

การสอนโดยใช้กิจกรรมมคัสสร

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ให้นักเรียนนับ ๑-๒ เพื่อแบ่งนักเรียนเป็น ๒ กลุ่มแล้วให้เข้าแถวตอนลึก พร้อมทั้งอธิบายวิธีเล่นและกติกาในการเล่นเกม "ลูกโป่งข้ามแดน" ให้นักเรียนทราบ

๒. ขั้นกิจกรรมผลระอภิปราย

๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม "ลูกโป่งข้ามแดน" แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นเกมตามตัวข้อต่อไปนี้

๒.๒.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ? เพราะเหตุใด?

๒.๒.๒ ในการเล่นครั้งนี้ควรนำคุณธรรมข้อใดมาใช้บ้าง?

(ความขยันหมั่นเพียร)

๒.๒.๓ นักเรียนคิดว่าความขยันหมั่นเพียรก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร? ทำไมคนเราจึงควรมีความขยันหมั่นเพียร? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้แล้วจะเป็นอย่างไร?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใครเข้าใจความหมายของคำว่า "ความขยันหมั่นเพียร" บ้าง เมื่อนักเรียนตอบครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติมแก่นักเรียนจะเข้าใจถูกต้องหรือไม่เมื่อนักเรียนได้พบกรณีตัวอย่าง

คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๑. นักเรียนมาโรงเรียนทำไม?

๒. ใครมกยมาโรงเรียนสายบ้าง เพราะเหตุใด?

๓. นักเรียนคิดว่ากรมาโรงเรียนสายจะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง?

๒.๓ ครูแจกเนื้อเรื่องกรที่ตัวอย่างเรื่อง "แดงมาสาย" ให้นักเรียนอ่านในใจแต่ละคน ในตอนท้ายให้นักเรียนกลุ่มที่ชนะจากการเล่นเกมแสดงบทบาทสมมติ หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าตัวละครในเรื่องนี้ควรตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใด?

๒.๔ ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การอภิปราย

๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?

๒.๔.๒ ทำไมแดงจึงมาโรงเรียนสาย?

๒.๔.๓ นักเรียนคิดว่าแดงเป็นคนเช่นไร? มีกับป้อมเป็นคนเช่นไร?

๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นแดงนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร? เพราะเหตุใด?

๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มมาตามกลุ่มจากการเล่นเกม ให้นักเรียนช่วยกันตัดสินใจและได้เหตุผล คำข้อ ๒.๔.๔

๒.๖ ให้นักเรียนบันทึกผล การตัดสินใจ และเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้ (ช่วยกันคัดเลือกเหตุผล ที่ดีที่สุด ๓ เหตุผล) แล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนเตรียมเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๗ ความแนวทางการตัดสินใจและการให้เหตุผลของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งวิจารณ์ทำความเข้าใจ สันนิษฐานเหตุผล

๒.๘ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

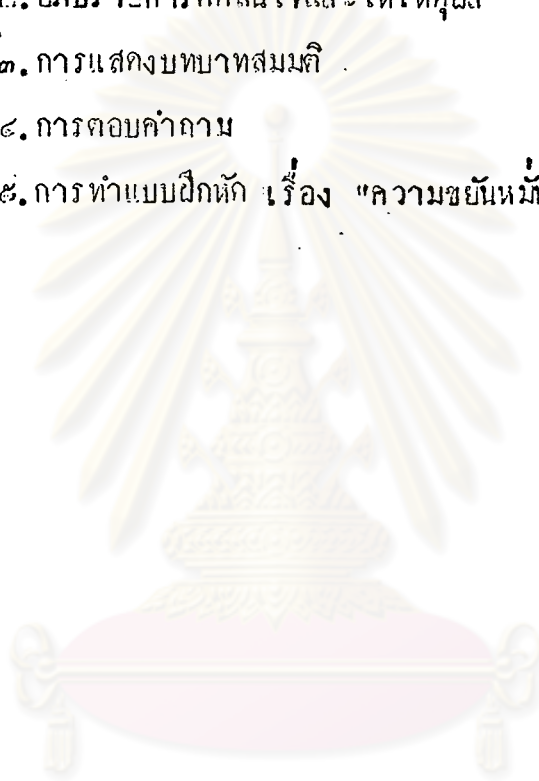
แนวการอภิปราย

ในกรณีที่นักเรียนสักคนใจว่าจะหนีโรงเรียนแล้วไปเล่นที่สนาม เพราะถือว่าเป็นสิทธิส่วนตัวที่จะไปเล่นที่ไหนก็ได้

ในกรณีที่ตัดสินใจว่าจะเข้าเรียน เพราะเป็นหน้าที่ที่จะต้องหมั่น
 ศึกษาหาความรู้ และการหนีโรงเรียนก็เป็นการผิดระเบียบของโรงเรียน
 เมื่อดูรายการโทรทัศน์จนเลิกกรบ้านไม่ได้ทำจึงทำให้สิ้นสายและมาโรงเรียน
 สาย ดังนั้นจึงต้องรับผิดชอบดูแลแห่งการมาโรงเรียนสาย

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผลการ เล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายการตัดสินใจและให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความซนหมั่นเพียร"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม "ลูกโป่งข้ามแดน"

อุปกรณ์ในการเล่น

- ๑. ลูกโป่ง ๒ ใบ
- ๒. กระดิ่งกระดาษ ๒ ใบ
- ๓. เชือก

วิธีเล่น

- ๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่มๆ ละเท่าๆ กันและให้เข้าแถวตอนลึกตรงเส้นเขตแดนที่ครูขีดไว้ให้
- ๒. มีผู้สังเกตการณ์ ๒ คน และยืนเป็นหลักให้คนเล่นเดินอ้อมหลัก
- ๓. มีผู้ถือเชือกค้ำละ ๑ คน ให้ผู้เล่นในแต่ละกลุ่มกระโดดลูกโป่งข้ามเส้นเชือกแล้วอ้อมหลัก กลับไปยังที่เดิมโดยส่งลูกโป่งและกระดิ่งกระดาษให้กับผู้เล่นคนต่อไป จนครบภายในกลุ่ม กลุ่มใดเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง

"แดงมาสาย"

แดงรีบมาโรงเรียนเพราะตื่นสายเป็นเพราะดูรายการโทรทัศน์จนเลิกเกือบทุกคืน การบ้านจึงยังทำไม่เสร็จขณะที่เดินผ่านริมรั้วโรงเรียนก็พบกับมีและป้อมซึ่งมาโรงเรียนสายเช่นกัน ทั้งสองชวนแดงหนีเรียนและไปเล่นแถวท่าน้ำ และยังบอกกับแดงว่าคุณครูจะลงโทษผู้มาโรงเรียนสายและผู้ที่ไม่ได้ทำการบ้านมาส่ง แแดงจะตัดสินใจอย่างไรที่จะเข้าเรียนหรือจะไปเล่นกับมีและป้อมก็

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

เข้าเรียน

ไปเล่นกับมีและป้อม

เพราะ ๑.....

๒.....

๓.....

แบบฝึกหัด

"เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจเลือกโดยกา / ในช่องที่ต้องการพร้อมทั้งให้เหตุผล

๑. นักเรียนเป็นนักกีฬาของโรงเรียนและต้องแข่งขันกับอีกโรงเรียนหนึ่งทำให้นักเรียนต้องหมั่นฝึกซ้อมจึงทำให้ไม่มีเวลาเที่ยว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

หมั่นฝึกซ้อม ไม่หมั่นฝึกซ้อม

เพราะ.....

๒. นักเรียนมีฐานะยากจนจึงต้องทำงานพิเศษทำในตอนเย็นหลังเลิกเรียนและทำให้เหนื่อยกลับมา นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ทำงานต่อไป เลิกทำงาน

เพราะ.....

๓. นักเรียนจะต้องสอบเข้าเรียนต่อทำให้ต้องดูหนังสือทึ่ก และต้องไปเรียนพิเศษในตอนเย็นทำให้ไม่มีเวลาเที่ยว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ขยันดูหนังสือ ไปเที่ยว

เพราะ.....

๔. คุณพ่อชวนไปค้างที่บ้านต่างจังหวัด ทำให้ต้องหยุดโรงเรียนหลายวันนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ไปเที่ยวกับคุณพ่อ ไม่ไปเที่ยวกับคุณพ่อ

เพราะ.....

๕. คุณครูบอกว่าพรุ่งนี้จะเรียนครึ่งวันและจะปล่อยนักเรียนกลับบ้าน ทำให้นักเรียนลังเลใจที่จะไปโรงเรียน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

ไปโรงเรียน ไม่ไปโรงเรียน

เพราะ.....

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียร เป็นนิสัยที่ดี ผิดให้เกิดขึ้นได้ ช่วยให้การงานใดๆ
ประสบผลสำเร็จ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกแนวทางในการปฏิบัติตนในด้านความขยัน
หมั่นเพียรได้
๒. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่น
เพียรได้
๓. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของความขยันหมั่นเพียรได้
๔. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียรและโทษ
ของการขาดความขยันหมั่นเพียรได้

เนื้อหา

เหมือนกิจกรรมคัดสรร

สื่อการเรียนการสอน

๑. รูปภาพสัตว์ เต่า ไก่ นก เพื่อแบ่งกลุ่ม
๒. รูปภาพประกอบเรื่องมดง่ามกับจิ้งจก
๓. บัตรกิจกรรม
๔. บัตรคำ "ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น"
๕. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๑. ขั้นนำ

๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มโดยแจกรูปภาพสัตว์ต่างๆคือ
เต่า ไก่ นก ใครได้ภาพเหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

๑.๒ ครูคิดบัตรคำ "ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น"

บนกระดาน ให้นักเรียนอธิบายตามความหมาย

๑.๓ ครูสนทนากับนักเรียนว่า ครูมีนิทานเรื่องหนึ่งจะเล่าให้นักเรียนฟังเมื่อฟังจบแล้วช่วยกันคิดว่า การที่เขาได้รับผลเช่นนั้นค่อนข้างเป็นเพราะอะไร?

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ ครูเล่านิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง เรื่อง "มดงมกับจิ้งจอก"

๒.๒ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายโดยให้ผู้แทนกลุ่มมารายงานหน้าชั้นตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๒.๑ การกระทำของมดงมหรือจิ้งจอกตรงกับคุณธรรมข้อใด?

๒.๒.๒ การกระทำของมดคีหรือไม่ว่า เพราะเหตุใด?

๒.๒.๓ การกระทำของจิ้งจอกดีหรือไม่ เพราะเหตุใด?

๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปให้ดีกว่าการกระทำอะไรได้สำเร็จจะต้องอาศัยความขยันหมั่นเพียร

๒.๔ ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร และการกระทำที่แสดงถึงความเกียจคร้าน

๒.๕ ให้นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียรและบอกโทษของการขาดความขยันหมั่นเพียร

๒.๖ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและเน้นคุณค่าของความเพียรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในกิจกรรมใดๆ และแนวทางในการปฏิบัติตน

๒.๗ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย

๒. การตอบคำถาม

๓. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

นิทานเรื่อง
"นกงามกับจิ้งจอก"

วันหนึ่งในฤดูร้อนอากาศสดชื่น แสงแดดส่องสว่างตลอดวัน ชาวไทค
ในไร่ปลูก บนต้นไม้มีผลไม้สุกเหลืองอร่าม ดอกไม้เต็มไปทั่วหน้าหวาน ฝูงผึ้งและ
แมลงต่างๆ บินว่อนดูหน้าหวานจากเกสรดอกไม้จิ้งจอกเกาะอยู่บนใบไม้ เสียงมัน
ร้องเซ็งเซ้งอยู่ท่ามกลางแสงแดด

ขณะที่สัตว์อื่นๆชื่นชมอยู่กับธรรมชาตินั้น มดที่ขยันทำงานตลอดเวลาไม่
ยอมอยู่ว่างมันออกไปเก็บเมล็ดข้าวและข้าวโพคในไร่ มาสะสมไว้สำหรับเป็นอาหาร
ในฤดูหนาว

จิ้งจอกเป็นแมลงที่เกียจคร้าน ในฤดูร้อนมันชอบนอนนิ่งแค่นอนกอนหิน
เฝ้ามองดูมดวิ่งคืบอาหารไปมาในไร่ มันมองดูและหัวเราะมกอย่างขบขันที่มีว
ยุ่งกับงานจึงไม่สนใจจิ้งจอก

พอถึงฤดูหนาวอากาศหนาวมาก จิ้งจอกออกไปหาอาหารแต่มันไม่มีอะไร
จะกินแม้แต่หนอน จิ้งจอกต้องออกหาและหนาวจนตัวสั่น มันไปขออาหารมดที่รังแต่
มดไม่ให้กลับตอบว่า ถ้าจิ้งจอกรู้จักทำงานตลอดฤดูร้อนเช่นเดียวกับมัน เพื่อสะสม
อาหารไว้สำหรับฤดูหนาว แต่จิ้งจอกกลับไม่ทำมันวแต่เกียจคร้านเอาแต่นอนและร้อง
เพลง และยังหัวเราะผู้อื่นที่ทำงาน ดังนั้นก็สมควรที่จะออกหาอาหาร

อากาศหนาวขึ้นทุกวัน จิ้งจอกไม่มีอาหารกินในที่ของมันก็ตาย

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การกระทำของมดงามหรือจ๊กจั่นตรงกับคุณธรรมข้อใด?

.....

๒. การกระทำของมดงามดีหรือไม่ เพราะเหตุใด?

.....

๓. การกระทำของจ๊กจั่นดีหรือไม่ เพราะเหตุใด?

.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นักเรียนได้ข้อคิดจากนิทานเรื่อง "มดงามกับจ๊กจั่น" อย่างไรบ้าง?

.....

๒. ในการเรียนและการทำงาน นอกจากต้องใช้ความเพียรแล้วยังต้องใช้คุณธรรมใดอีกบ้าง จึงจะประสบผลสำเร็จ?

.....

๓. ความเพียรจะส่งผลดีแก่ผู้ปฏิบัติอย่างไร?

.....

๔. ผู้ขาดความเพียรจะมีผลเสียอย่างไร?

.....

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำของนักเรียนที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร

.....

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
เรื่อง "ความขยันหมั่นเพียร"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคักสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

๑. ขั้นนำ

๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"ลูกโป่งข้ามแดน"

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ อภิปรายสรุปผลการเล่นเกม

๒.๒ ครูเล่ากรณีตัวอย่าง

๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ

๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน เสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูทิด บัตรคำ "ความขยันหมั่นเพียร"

๑.๒ อภิปราย ชักถาม

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ ครูเล่านิทานเรื่อง "มดง่ามกับจิ้งจอก"

๒.๒ แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่มแต่ละกลุ่ม

ส่งตัวแทน เสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย

ของ "ความขยันหมั่นเพียร"

๒.๔ ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอน

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัสตอร์

เรื่อง ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ (๔ คาบ)

ความถี่รวบยอด

ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละคือ การทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ สติปัญญา และทรัพย์ เป็นคุณธรรมที่ปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้ให้และผู้รับ

เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ผู้ที่จะแก้ปัญหาได้ดี ต้อง เป็นผู้รู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์หรือข้อตกลงต่างๆ ที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น เช่น กฎเกณฑ์ ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถอภิปรายผล การ เล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละครว่ามีความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละหรือไม่มีความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละได้

๒. นักเรียนสามารถยกประโยชน์ของการมีความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละและโทษของการขาดความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละได้

๓. นักเรียนสามารถอภิปรายกลุ่มและเลือกเหตุผลในระดับที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ คือ ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น ให้อภัยโทษสิ่งของ อาหาร น้ำใจ ตลอดจนแรงงานเพื่อช่วยเหลือเจือจานแก่บุคคลที่ควรให้

การเสียสละ คือ การให้บริจาค หรือการสละสิ่งที่เราควรได้รับหรือมีอยู่น้อยให้แก่ผู้อื่น เช่น สละความสุข ความสะดวกสบายที่ควรได้รับ การบริจาคโลหิต บริจาคดวงตา เพื่อแลกความสงบสุขให้แก่ชาติบ้านเมือง

ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละแบ่งเป็น ๕ ทางคือ

ก. ทางกาย ได้แก่ ช่วยเหลือด้วยกำลังกาย เช่น ช่วยถือของ ช่วย

กวาดบ้าน

ข. ทางวาจา ได้แก่ ช่วยเหลือให้คำแนะนำ เช่น พูดปลอบใจเวลาที่เพื่อนมีความทุกข์ใจ

ค. ทางใจ ได้แก่ การรู้จักเห็นใจคนอื่น เช่น ความสงสารคิดช่วยเหลือ
ง. ทางสติปัญญา ได้แก่ ช่วยเหลือความคิดเห็น ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้

แกผู้อื่น

จ. ทางทรัพย์สิน ได้แก่ การปันสิ่งของให้คนยากจน

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละมีความสำคัญจะทำให้คนเรารักกัน สามัคคีกัน หากคนเราขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละซึ่งกันและกันแล้ว การประกอบการทำงานใดทั้งของตนเองและส่วนรวมย่อมไม่เจริญก้าวหน้าไม่ประสบความสำเร็จ

สื่อการเรียนการสอน

๑. กระดาษสี เพื่อแบ่งกลุ่ม
๒. เชือก
๓. หุ่น
๔. ใบสั่งงาน
๕. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

การสอนโดยใช้กิจกรรมหลักศรร

๑. ขั้นนำ

- ๑.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มโดยแจกกระดาษสีใครก็ได้สีเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน
- ๑.๒ ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ ๒ คนเพื่อเล่นเกม "ก้าวกระโดด" ครูอธิบายวิธีเล่นและกติกาในการเล่นให้นักเรียนทราบ

๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย

- ๒.๑ เมื่อนักเรียนได้เล่นเกม "ก้าวกระโดด" แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเล่นตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑.๑ กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ เพราะเหตุใด?

๒.๑.๒ ในการ เล่นครั้งนี้ควรนำคุณธรรมข้อใดมาใช้บ้าง?

(ความเชื่อเพื่อเมื่อแต่ละการ เสียสละ)

๒.๑.๓ นักเรียนคิดว่าความเชื่อ เพื่อ เมื่อแต่ละ การ เสียสละ ก่อให้เกิดผลคืออย่างไร? ทำไมคนเราจึงควรมีความเชื่อ เพื่อ เมื่อแต่ละ การ เสียสละ? ถ้าคนเราขาดคุณธรรมข้อนี้จะเกิดผลอย่างไรในสังคม?

๒.๒ ครูถามนักเรียนว่าใคร เข้าใจความหมายของคำว่า "ความเชื่อ เพื่อ เมื่อแต่ละ การ เสียสละ" บ้าง? เมื่อนักเรียนตอบครูยังไม่อธิบายเพิ่มเติมแต่นักเรียนจะ เข้าใจถูกต้องหรือไม่ เมื่อนักเรียนได้พบกรณีตัวอย่าง คำถามเพื่อเตรียมตัวนักเรียน

๒.๒.๑ นักเรียนเคยออกอาหารหรือไม่ เพราะเหตุใด?

๒.๒.๒ ถ้านักเรียนออกอาหาร เป็นเวลานานนักเรียนจะเป็นอย่างไร?

๒.๒.๓ นักเรียนเคยให้อาหารแก่คนยากจนหรือไม่?

๒.๓ ครูเล่ากรณีตัวอย่าง เรื่อง "พี่จำหนูหิว" ด้วยการใช้หุ่น ในตอนท้ายให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติโดยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดง หลังจากนั้นให้ช่วยกันคิดว่าตัวละครในเรื่องนี้ควรตัดสินใจอย่างไร?

๒.๔ ครูถามคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจในเรื่อง ได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔.๑ เรื่องนี้มีใครบ้าง?

๒.๔.๒ ออกเก็บเงินสะสมไว้เพื่ออะไร?

๒.๔.๓ พ่อและแม่ของจิตไปไหน?

๒.๔.๔ ถ้านักเรียนเป็นออกคนนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

เพราะเหตุใด?

๒.๕ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มจากการ เล่นเกม ให้ช่วยกัน ตัดสินใจและให้เหตุผลตามข้อ ๒.๔.๔

๒.๖ ให้กลุ่มบันทึกผลการตัดสินใจ และเหตุผลที่ช่วยกันคิดได้ (คัดเลือกเอาเหตุผลที่ดีที่สุด ๓ เหตุผล) ให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้น

๒.๘ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

แนวการอภิปราย

ในกรณีให้นักเรียนตัดสินใจว่าจะไม่ให้เงินแกชิตและน้องๆอาจเป็นเพราะออกจุดสำคัญเก็บเงินมาด้วยความยากลำบากจึงมีสิทธิ์ที่จะไม่ให้เงินแก่ผู้อื่น

กรณีที่ตัดสินใจว่าจะให้เงินแกชิตและน้องๆ เพราะคำนึงถึงมนุษยธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นสิ่งที่ช่วยให้คนสังคมมีความสุข และก็เป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ

การประเมินผล

๑. การอภิปรายผลการ เล่นเกมและวิเคราะห์การกระทำของตัวละคร
๒. อภิปรายผลการตัดสินใจและให้เหตุผล
๓. การแสดงบทบาทสมมติ
๔. การตอบคำถาม
๕. การทำแบบฝึกหัด เรื่อง "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกม"ก้าวกระโดด"

อุปกรณ์

๑. เชือก

วิธีเล่น

๑. ใช้เชือกมัดขาซ้ายและขวาของผู้เล่นแต่ละคนให้ติดกัน
๒. ให้ผู้เล่นที่ถูกมัดขาอยู่นอนอยู่ที่เส้นเขตแดนแต่ละคู่พร้อมกัน
๓. เมื่อครูให้สัญญาณให้แต่ละคู่จะก้าวเดินหรือกระโดดก็ได้ไปให้ถึงหลักชัย คู่ใดไปถึงหลักชัยก่อนถือเป็นผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง

"พี่จ๋าหนูหิว"

เช้าวันเสาร์ออกตั้งใจว่าจะไปซื้อหนังสือการ์ตูนมาอ่านเล่น และได้เก็บสะสมเงินไว้จนครบ ๑๐ บาทในระหว่างทางออกเดินผ่านบ้านของชิต ซึ่งเป็นเพื่อนของอด พอและแม่ของชิตเป็นคนยากจนต้องทิ้งลูกๆออกไปทำมาหากินตั้งแต่เช้าตรู่ วันนี้ชิตและน้องๆอีก ๒ คนยังไม่ได้ทานข้าวตั้งแต่เช้าเลย อดจะตัดสินใจอย่างไรดี จะให้เงินแกชิตและน้องๆหรือจะนำเงินไปซื้อหนังสือการ์ตูนอ่าน

ใบสั่งงาน

กลุ่ม.....

การตัดสินใจของกลุ่มคือ

ให้เงินแกชิตและน้องๆ

ซื้อหนังสือการ์ตูน

เพราะ ๑.....

๒.....

๓.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตัดสินใจโดยเลือกกา ✓ ในช่องที่ต้องการพร้อมให้เหตุผล

๑. เมื่อมีการรับบริจาคโลหิต เพื่อนทุกคนต่างก็บริจาคนักเรียนก็อยากบริจาคด้วย แต่กลัวการเจาะเลือด นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- บริจาคโลหิต
- ไม่บริจาคโลหิต

เพราะ.....

๒. นักเรียนเห็นเปลือกกล้วยอยู่บนทางเท้าใกล้บ้าน คนที่เดินผ่านไปมาก็ได้จัดการอย่างไรกับเปลือกกล้วย นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- เก็บเปลือกกล้วยทิ้ง
- ปล่อยให้เปลือกกล้วยไว้ที่เดิม

เพราะ.....

๓. นักเรียนพบผู้ประสบอุบัติเหตุรถชนบนถนน และนักเรียนก็เป็นคนขวัญอ่อนตกใจง่าย นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- ให้ความช่วยเหลือ
- ไม่ให้ความช่วยเหลือ

เพราะ.....

๔. รั้วที่หมู่บ้านของนักเรียนมีการทอดกรีน นักเรียนเหลือเงินอยู่ ๑ บาทอยากร่วมทำบุญแต่ก็อยากซื้อขนมทาน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

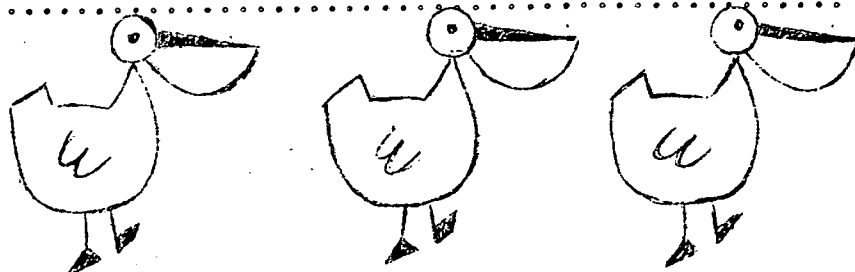
- ร่วมทำบุญ
- ซื้อขนมทาน

เพราะ.....

๕. นักเรียนอยากบริจาคหนังสือนิทานให้ห้องสมุด แต่กลัวคนที่อ่านจะเก็บเอาไปบ้าน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร?

- บริจาคหนังสือ
- ไม่บริจาคหนังสือ

เพราะ.....

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ

เรื่อง ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ (๔ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ คือการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นทั้งทาง กาย วาจา ใจ สติปัญญา และทรัพย์ เป็นคุณธรรมที่ปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้ให้และผู้รับ

จุดประสงค์

- ๑. นักเรียนสามารถบอกแนวทางในการปฏิบัติตนในด้านความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละได้
  - ๒. นักเรียนสามารถบอกการกระทำที่แสดงถึงความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละได้
  - ๓. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละได้และโทษของการขาดความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละได้
- เนื้อหา

เหมือนกิจกรรมคัดสรร

สื่อการเรียนการสอน

- ๑. รูปภาพผลไม้ น้อยหน่า มังคุด ส้ม มะม่วง เพื่อแบ่งกลุ่ม
- ๒. บัตรกิจกรรม (กรณีตัวอย่าง)
- ๓. แบบฝึกหัดเรื่อง "ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ"

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ

๑. ขั้นนำ

- ๑.๑ ครูซักถามนักเรียนว่าใคร เคยช่วยเหลือคนอื่นบ้าง? ทำอย่างไร และมีเหตุผลอย่างไร?
- ๑.๒ การกระทำในการช่วยเหลือเหล่านั้นเราเรียกว่าอะไร? (ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ)
- ๑.๓ ครูสนทนากับนักเรียนว่า ครูมีกรณีตัวอย่างในบัตรกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาลองมาคุยกันว่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละหรือไม่?

สละอย่างไร

๒. ชั้นกิจกรรมและอภิปราย

๒.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มโดยการแจกรูปภาพผลไม้คือน้อยหน้า ส้ม มังคุด มะม่วง ใครได้รูปภาพเหมือนกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน

๒.๒ แจกบัตรกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มศึกษา หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้น

๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปคุณธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละและตามหัวข้อดังนี้

๒.๓.๑ การกระทำที่แสดงถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ

๒.๓.๒ ประโยชน์ของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ

๒.๓.๓ โทษของการขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ

สละ

๒.๔ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

การเสียสละ"

การประเมินผล

๑. การอภิปราย

๒. การตอบคำถาม

๓. การเสนอความเห็นในการวางแผนทางการปฏิบัติตนด้าน "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

๔. การทำแบบฝึกหัดเรื่อง "ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ"

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างแล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

หญิงชราคนหนึ่งอุ้มหลานเล็กๆซึ่งกำลังป่วยขึ้นรถประจำทางไปโรงพยาบาล วันนั้นรถแน่นไม่มีที่นั่งเลยและก็ไม่มีใครยอมลุกให้ที่นั่งแม้แต่คนเดียว พอรถหยุดกระชั้นหันหญิงชราคนนั้นก็หกล้มพาดันกิ้งอยู่บนรถหึ่งยายและหลาน

ประเด็นอภิปราย

๑. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นี้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?
๒. ถ้ามีคนโดยสารเสียสละที่นั่งให้หญิงชรา เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นหรือไม่?
๓. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นี้ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร?

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างแล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

วันหนึ่งนันทนา กลับจากโรงเรียนเห็นเปลือกกล้วยถูกทิ้งอยู่บนทางเท้า นันทนาก็เดินเลี้ยวไปโดยไม่ได้อะไรกับเปลือกกล้วยนั้น ครูหนึ่งน้องชายของนันทนากลับจากโรงเรียนเดินมาเหยียบเปลือกกล้วยนั้นหล่นศีรษะแตก

ประเด็นอภิปราย

๑. ในเรื่องนี้ใคร เป็นผู้ขาดคุณธรรม?
๒. ถ้านักเรียนเป็นนันทนา จะปฏิบัติตนอย่างไร?
๓. ถ้านักเรียนเหยียบเปลือกกล้วยทิ้ง เหตุการณ์จะเป็นอย่างไร?

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

เด็กชายเฉลิมกำพร้าบิดามารดา อยู่กับยายซึ่งแก่มากแล้วมีอาชีพ
หามขมขายได้กำไรวันละเล็กน้อย เด็กชายเฉลิมไม่เคยมีเครื่องเขียนครบ
เลย ขณะโรงเรียนหยุดพักกลางวัน เพื่อนๆพากันรับประทานอาหารแต่เด็กชาย
เฉลิมจะไปตักน้ำ แล้วไปนั่งเล่นไต้ต้นไม้อย่างเหงาหงอย

ประเด็นอภิปราย

๑. นักเรียนลองทายดูว่า ตอนจบของเรื่องนี้ควรเป็นอย่างไร
๒. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของเฉลิม นักเรียนจะมีวิธีช่วยเหลืออย่างไร?
๓. ผู้ที่ช่วยเหลือเฉลิมเป็นผู้มีคุณธรรมใคร?

บัตรกิจกรรม

กลุ่ม.....

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

ครูกล้าเป็นครูใหญ่นักพัฒนา ได้พัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า วัน
หนึ่งครูกล้าถูกรถยนต์ชนเสียชีวิตมากทางโรงพยาบาลขอรับบริจาคโลหิต
จากประชาชน เพื่อช่วยชีวิตครูกล้า คำซึ่งเคยเป็นลูกศิษย์ครูกล้า ได้ไป
บริจาคโลหิตแก่กลุ่มเลือดไม่ตรงกัน จึงกลับไปชักชวนเพื่อนบ้านให้ช่วยกัน
บริจาคโลหิต

ประเด็นอภิปราย

๑. คำมีคุณธรรมในคำใด?
๒. ถ้าไม่มีผู้บริจาคโลหิต ครูกล้าจะเป็นอย่างไร?
๓. ประชาชนผู้บริจาคโลหิตมีคุณธรรมใคร?

แบบฝึกหัด

เรื่อง "ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ"

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละหมายความว่าอย่างไร?

.....

๒. ถ้าคนในสังคมไม่มีความเชื่อเพื่อพ่อแม่ต่อกัน จะเกิดผลอย่างไร?

.....

๓. การมีความเชื่อเพื่อพ่อแม่ต่อกันจะเกิดผลคืออะไร?

.....

๔. การกระทำอย่างไรใ้ชื่อว่ามี ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ?

.....

๕. นักเรียนจะนำคุณธรรมด้านความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง?

.....

๖. ทำไมจึงกล่าวได้ว่าความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละก่อให้เกิดความสุข
แก่ผู้ให้และผู้รับ?

.....

แสดงขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
เรื่อง "ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ"

การสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง)

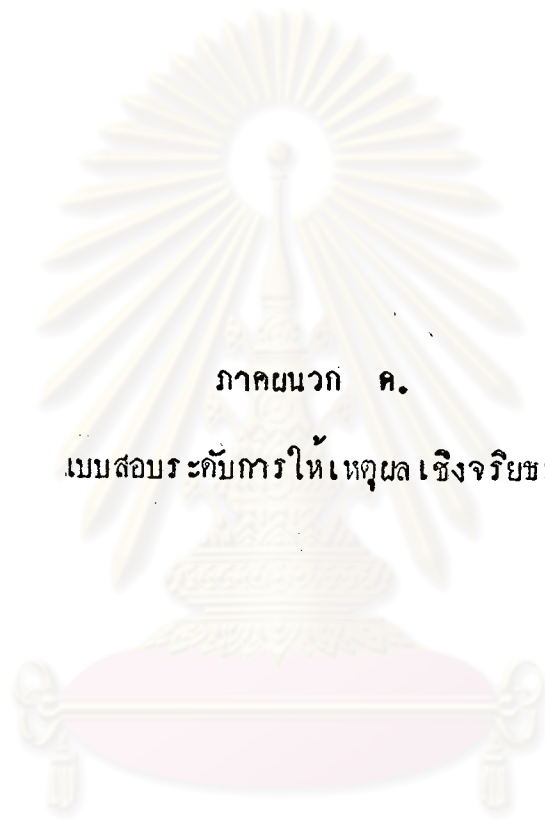
๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ นักเรียนเล่นเกม"ก้าวกระโดด"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ อภิปรายสรุปผล การเล่นเกม
  - ๒.๒ ครูเล่ากรณีตัวอย่าง
  - ๒.๓ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
  - ๒.๔ แบ่งกลุ่มอภิปราย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน เสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๕ ทำแบบฝึกหัด

การสอนโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
(กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม)

๑. ขั้นนำ
  - ๑.๑ อภิปราย ชักถามเกี่ยวกับคุณธรรม เรื่อง"ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ"
๒. ขั้นกิจกรรมและอภิปราย
  - ๒.๑ แบ่งนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม
  - ๒.๒ แจกเนื้อเรื่องกรณีตัวอย่าง ให้แต่ละกลุ่มศึกษา แล้วส่งตัวแทน เสนอผลงานหน้าชั้น
  - ๒.๓ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของ"ความเชื่อเพื่อพ่อแม่และการเสียสละ"
  - ๒.๔ ทำแบบฝึกหัด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

แบบสอบระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

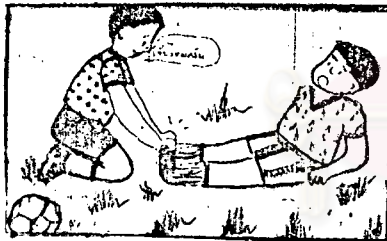
แบบสอบระดัับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

คำแนะนำในการสอบ

แบบสอบชุดนี้เป็นเรื่องสั้นๆของบุคคลต่างๆ ให้นักเรียนอ่านซ้ำๆ บุคคลในเรื่องจะเลือกกระทำอย่างหนึ่ง ให้นักเรียน หยุดคิดถึงเหตุผล ถ้านักเรียนเป็นบุคคลนั้น นักเรียนจะกระทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อนักเรียนได้เหตุผลแล้ว จึงอ่านคำตอบที่มีให้เลือก ๖ ตัวเลือก สำหรับแต่ละเรื่อง คำตอบใดตรงกับเหตุผลที่นักเรียนคิดไว้ล่วงหน้ามากที่สุดก็ขีดเครื่องหมาย (✓) หน้าตัวเลือกนั้น

เหตุผลที่นักเรียนตอบอาจเป็นไปได้หลายอย่างต่างหาก และสิ่งที่นักเรียนตอบจะไม่มีคำตอบที่ผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดหรือเหตุผลไม่เหมือนกัน ให้นักเรียนตอบโดยใช้ความคิดของตนเองในการตอบคำถามแต่ละข้อ และเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตัวอย่าง

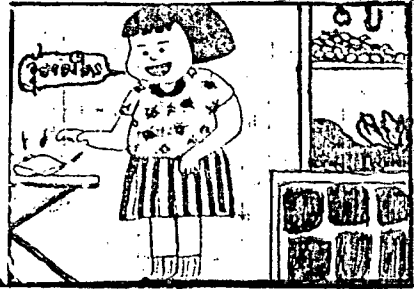
ขณะที่คุณกินผ่านสนามหญ้า ลูกฟุตบอลที่กำลังเล่นโดนมาถูกขาของคุณอย่างแรง คำรีบวิ่งมาขอโทษ
ถ้านักเรียนเป็นคุณนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

ให้อภัยคำ

ไม่ให้อภัยคำ

(✓) ก. กลัวคำโกรธและทำร้าย	(...) ก. คำคงไม่โกรธหรือทำร้าย
(...) ข. เป็นหน้าที่ที่ต้องให้อภัยคำ	(...) ข. ถือว่าคำละเมิดสิทธิของผู้อื่น
(...) ค. คำนี้ถึงความสงบสุขในสังคม	(...) ค. ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น
(...) ง. ใครๆก็คงให้อภัยต่อกัน	(...) ง. คงมีหลายคนที่ไม่ให้ภัย
(...) จ. ให้อภัยต่อกันเป็นสิ่งที่ควรกระทำ	(...) จ. ควรเพิ่มความระมัดระวังขึ้น
(...) ฉ. อยากให้คำมาเป็นเพื่อนเล่น	(...) ฉ. ต้องเตะคำเป็นการตอบแทน

จากตัวอย่าง แสดงว่าการที่ผู้ให้อภัยคำเป็นเพราะว่า กลัวคำโกรธและทำร้าย

อพบกระเป๋าสตางค์ที่เจ้าของลืมไว้ในร้าน ช่างในไม่มีเงิน
รวมทั้งชื่อที่อยู่ของเจ้าของด้วย และก็ไม่มีใครเห็น
ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนจะชักสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

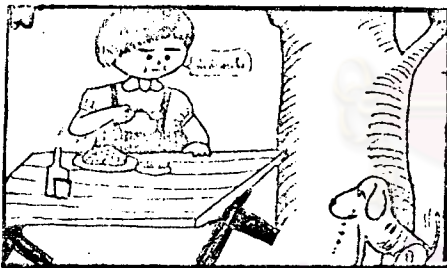
คืนให้เจ้าของ

ไม่คืนให้เจ้าของ

- (...)ก. เจ้าของอาจให้รางวัล เป็นการตอบแทน
- (...)ข. คิดว่าควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
- (...)ค. กลัวตำรวจรู้และจับไปลงโทษ
- (...)ง. เพื่อนที่เก็บของได้ก็ส่งคืนเจ้าของกัน
- (...)จ. คำนี้ถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น
- (...)ฉ. คิดว่าควรมีคุณธรรมประจำใจ

- (...)ก. จะเอาเงินไปซื้อของสวยๆได้
- (...)ข. ไม่คืนก็คงไม่ถือว่าผิดกฎหมาย
- (...)ค. ตำรวจคงไม่รู้จึงไม่มาจับ
- (...)ง. หลายคนเก็บของได้ก็ไม่คืนเจ้าของ
- (...)จ. จะเอาเงินไปให้ครอบครัวที่บ้าน
- (...)ฉ. เจ้าของคงตามมาเอาคืนเอง

๒.

ขณะที่แพรวรับประทานอาหาร ลูกสุนัขดมไขมันั่งมองแพรว
ท่าทางของมันคงหิวมาก แต่แพรวมีอาหารเพียงนิดเดียว
ถ้านักเรียนเป็นแพรว นักเรียนจะชักสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

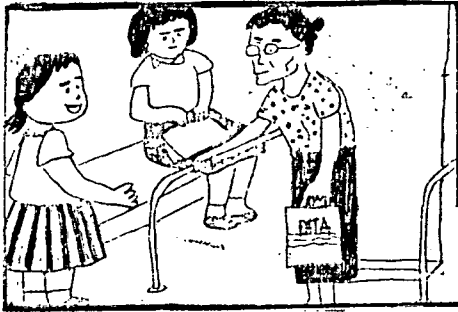
แบ่งอาหารให้

ไม่แบ่งอาหารให้

- (...)ก. ไม่อยากให้ใครมาตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ
- (...)ข. ทุกคนคงแบ่งให้ลูกสุนัขเช่นกัน
- (...)ค. ลูกสุนัขอาจนำอาหารไปให้เพื่อนๆของมัน
- (...)ง. มันอาจให้ความรักดีเป็นการตอบแทน
- (...)จ. อยู่ในสังคมเดียวกันต้องช่วยเหลือกัน
- (...)ฉ. ความเมตตาต่อกันเป็นสิ่งที่พึงกระทำ

- (...)ก. คงไม่มีใครมาตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ
- (...)ข. หลายคนคงไม่แบ่งให้ลูกสุนัข
- (...)ค. ถือว่าก่อความรำคาญให้ผู้อื่น
- (...)ง. ไม่ได้รับอะไรเป็นผลตอบแทน
- (...)จ. เป็นสิทธิที่จะไม่แบ่งให้
- (...)ฉ. ถือว่ามีระเบียบเรียบร้อย

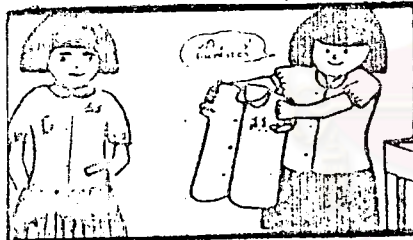
นุ่นนั่งรถเข็น เห็นยายแก่ยืนอยู่จึงอยากลุกให้หนึ่ง แต่ทำให้
นุ่นต้องยืนและถือกระเป๋าหนัก เรียนที่หนักไปตลอดทาง
ถ้านักเรียนเป็นนุ่นนักเรียนจะตกใจและให้เหตุผลอย่างไร

ลุกให้ยายแก่หนึ่ง

- (...) ก. กลัวยายแก่โกรธและไม่พอใจ
 (...) ข. คนคงชมว่ามีน้ำใจ
 (...) ค. ใครๆมักช่วยเหลือคนแก่และเด็ก
 (...) ง. เป็นหน้าที่ของเด็กดี
 (...) จ. ควรมีความเมตตาต่อกัน
 (...) ฉ. ละอายใจที่ไม่ลุกให้ยายแก่หนึ่ง

ไม่ลุกให้ยายแก่หนึ่ง

- (...) ก. ยายแก่คงไม่กล้าโกรธและไม่พอใจ
 (...) ข. ไม่ได้รับผลตอบแทนในการลุกให้หนึ่ง
 (...) ค. หลายคนคงไม่ลุกให้ยายแก่หนึ่ง
 (...) ง. เป็นสิทธิที่จะไม่ลุกให้หนึ่ง
 (...) จ. มีคนที่ยังต้องการความช่วยเหลือ
 (...) ฉ. ต้องการให้ยายแก่พึ่งตนเอง

นี่มีฐานะยากจนไม่ค่อยมีเครื่องแบบใส่มาเรียน แดงอยากให้
เสื้อผ้าแต่ต้องลังเลใจ เพราะนี่มีนิสัยชอบขโมยของผู้อื่น
ถ้านักเรียนเป็นแดงนักเรียนจะตกใจและให้เหตุผลอย่างไร

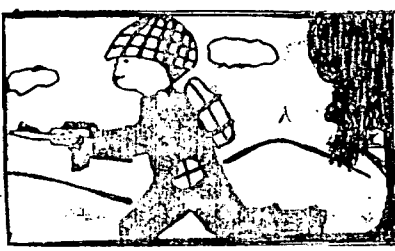
ให้เสื้อผ้าแก่นี้

- (...) ก. ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วยได้
 (...) ข. เพื่อนในชั้นเรียนต่างก็ให้เสื้อผ้า
 (...) ค. กลัวคนตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ
 (...) ง. นึกชมว่ามีน้ำใจ
 (...) จ. ถือว่าเป็นเพื่อนคนหนึ่ง
 (...) ฉ. เป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อเพื่อน

ไม่ให้เสื้อผ้าแก่นี้

- (...) ก. อยากให้นี้สำนึกตนเป็นคนดี
 (...) ข. คงมีหลายคนที่ไม่ให้เสื้อผ้า
 (...) ค. คุณแม่คงโกรธที่เอาเสื้อผ้าไปให้คนอื่น
 (...) ง. นึกไม่มีอะไรมาตอบแทน
 (...) จ. ไม่ควรเมตตาต่อคนขโมยของผู้อื่น
 (...) ฉ. เป็นสิทธิที่จะไม่ให้เสื้อผ้าได้

๕.

สุวิทย์เป็นทหารอยู่ชายแดน ถูกผู้ก่อการร้ายจับตัวและทรมาน
เพื่อให้บอกความลับทางราชการ สุวิทย์ได้รับความเจ็บปวดมาก
ถ้านักเรียนเป็นสุวิทย์นักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

ไม่บอกความลับ

บอกความลับ

- (...)ก. คงได้รับรางวัลตอบแทน
- (...)ข. กลัวหัวหน้าสั่งลงโทษ
- (...)ค. เพื่อนทหารด้วยกันก็ไม่มีใครบอก
- (...)ง. หน้าตาของทหารต้องรักษาความเป็นเมือง
- (...)จ. ความอยู่รอดของชาติเป็นสิ่งสำคัญ
- (...)ฉ. ก้าวตายดีกว่าชาติตาย

- (...)ก. อาจได้รับการปล่อยตัว
- (...)ข. ได้รับความเจ็บปวดมาก
- (...)ค. มีทหารหลายคนที่ไม่บอกความลับ
- (...)ง. เป็นคำสั่งของหัวหน้าที่ให้บอก
- (...)จ. อาจไม่ต้องรบฆ่าฟันกัน
- (...)ฉ. ต้องการให้มีสันติภาพเกิดขึ้น

๖.

ยายของอุ๊ก็ไม่สบายจึงให้อุ๊คอยดูแลช่วยเหลือ แต่อุ๊ก
นักกับเพื่อนจะไปดูภาพยนตร์ในตลาดข้างบ้านไว้แล้ว
ถ้านักเรียนเป็นอุ๊นักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

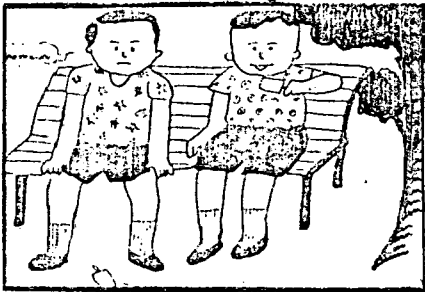
อยู่ช่วยเหลือ

ไปดูภาพยนตร์

- (...)ก. ยายคงโกรธและอาจดุได้
- (...)ข. ยายคงชมว่ามีน้ำใจ
- (...)ค. ทุกคนคงเกลียดถ้ารู้ว่าทิ้งยายไปเที่ยว
- (...)ง. การตอบแทนบุญคุณเป็นสิ่งที่ดี
- (...)จ. ไม่สมควรถ้าทิ้งยายไปเที่ยว
- (...)ฉ. ละอายใจถ้าทิ้งให้ยายอยู่คนเดียว

- (...)ก. ยายคงไม่โกรธและไม่ว่า
- (...)ข. อยากเที่ยวให้สนุกสนาน
- (...)ค. หลายคนคงไปดูภาพยนตร์เช่นกัน
- (...)ง. ไม่อยากผิคนักหรือเสียสัญญาากับเพื่อน
- (...)จ. เพื่อนๆคงบ่นและรอกอย
- (...)ฉ. ถือว่าหนักไว้ก่อนแล้วไม่ยากผิคนัก

๗.

แดงกับดำ เป็นเพื่อนกัน แแดงทำไอศกรีมตกลงพื้นทำให้ตก
ทาน ดำอยากแบ่งให้แดงแต่มีไอศกรีมอยู่เพียงแท่งเดียว
ถ้านักเรียนเป็นดำนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

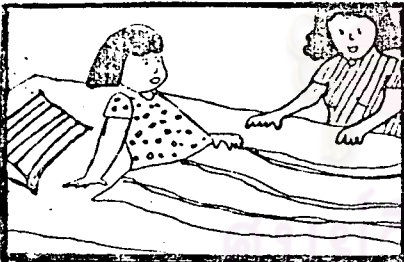
 แบ่งให้แดง

 ไม่แบ่งให้แดง

- (...)ก. แแดงอาจว่าไม่มีน้ำใจ
 (...)ข. แแดงอาจแบ่งให้บ้างในคราวต่อไป
 (...)ค. เพื่อนส่วนใหญ่ก็แบ่งให้กัน
 (...)ง. เป็นเพื่อนกันต้องมีน้ำใจต่อกัน
 (...)จ. ถือว่าอยู่ร่วมสังคมเดียวกัน
 (...)ฉ. ความมีน้ำใจเป็นสิ่งสำคัญกว่าสิ่งใด

- (...)ก. แแดงคงไม่ว่าหรือโกรธ
 (...)ข. คงทำให้ทานไม่อิ่ม
 (...)ค. หลายคนคงไม่แบ่งให้กัน
 (...)ง. เป็นสิทธิ์ที่จะไม่แบ่งให้
 (...)จ. คงไม่มีใครเดือดร้อน
 (...)ฉ. แแดงคงไม่อยากทาน

๘.

อากาศแจ่มใสทำให้ปองไม่อยากจะ คุณแม่มาปลุกเพื่อจะ
ได้รีบไปโรงเรียน ปองอยากนอนต่อแต่ก็สายมากแล้ว
ถ้านักเรียนเป็นปองนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

 รีบลุกขึ้น

 นอนต่อ

- (...)ก. ถ้ามาโรงเรียนสายคุณครูจะดุ
 (...)ข. เพื่อนๆคงไปโรงเรียนกันแล้ว
 (...)ค. คุณครูคงชมที่ไปโรงเรียนแต่เช้า
 (...)ง. จำเป็นต้องไปโรงเรียนให้ทัน
 (...)จ. ควรมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง
 (...)ฉ. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสิ่งสำคัญ

- (...)ก. ถึงจะนอนต่อคุณแม่คงไม่ว่า
 (...)ข. คงมีหลายคนที่นอนต่อเช่นกัน
 (...)ค. นอนต่อคงทำให้หลับอย่างมีความสุข
 (...)ง. คงไม่เป็นการผิดระเบียบ
 (...)จ. ถือว่าไม่ทำความเดือดร้อนให้ใคร
 (...)ฉ. ร่างกายควรได้รับการพักผ่อน

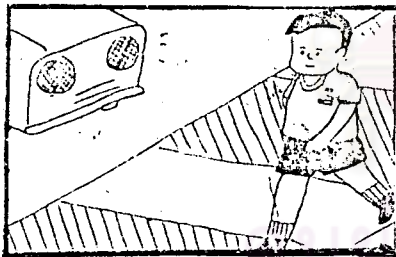
๙. ช่วยคุณแม่ล้างจาน นิคชวนไปเล่นฟุตบอล ซึ่งนิกก็ทำได้ก่อนแล้ว ปูอยากไปเล่นแต่มีจานที่ยังต้องล้างอีกมาก ถ้านักเรียนเป็นปูนิก เรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

ช่วยคุณแม่ล้างจาน

ไปเล่นกับนิก

- (...)ก. คุณแม่คงโกรธถ้าไม่ยอมอยู่ช่วย
- (...)ข. คง การกตัญญูต่อคุณแม่
- (...)ค. ลูกคนอื่นก็ช่วยคุณแม่ทำงาน
- (...)ง. ละอายใจถ้าคุณแม่ต้องล้างจานเอง
- (...)จ. คุณแม่คงชมที่ช่วยเหลือ
- (...)ฉ. ต้องช่วยเหลืองานของครอบครัวก่อน

- (...)ก. นิกคงโกรธที่ไม่ไปเล่นด้วย
- (...)ข. ไม่อยากฝึกนิกและฝึกสติปัญญา
- (...)ค. เพื่อนหลายคนคงรออยู่
- (...)ง. ถือว่านิกเพื่อนไว้ก่อนแล้ว
- (...)จ. นิกคงพอใจที่ไปเล่นด้วย
- (...)ฉ. พี่ๆคงอยู่ช่วยเหลือคุณแม่

๑๐. อ้วนเดินข้ามถนน เพื่อขึ้นรถเมล์ กลับบ้านแต่ทางม้าลายอยู่ไกลจากป้ายรถเมล์มากทำให้ต้องเดินย้อน ถ้านักเรียนเป็นอ้วนนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

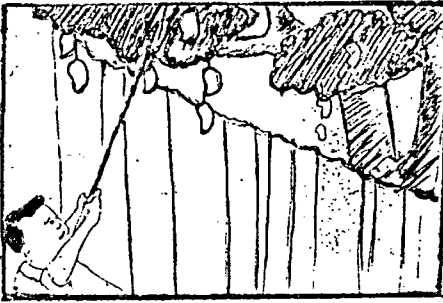
ข้ามทางม้าลาย

ไม่ข้ามทางม้าลาย

- (...)ก. คนส่วนใหญ่ข้ามถนนที่ทางม้าลาย
- (...)ข. รถยนต์อาจชนทำให้บาดเจ็บ
- (...)ค. ใครเห็นก็ต้องชมว่ามีระเบียบวินัย
- (...)ง. ต้องการให้ถูกกฎจราจร
- (...)จ. ไม่ต้องกลัวให้เกิดความเดือดร้อน
- (...)ฉ. ทุกคนพึงรักษากฎระเบียบข้อบังคับ

- (...)ก. มีหลายคนที่ไม่ข้ามทางม้าลาย
- (...)ข. รถยนต์คงไม่ชนถึงกับบาดเจ็บ
- (...)ค. ต้องการความสะดวกรวดเร็ว
- (...)ง. ถือว่าช่วยดูขวาก็ถูกกฎจราจร
- (...)จ. ไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้ใคร
- (...)ฉ. ควรทำทางม้าลายให้สะดวกกว่านี้

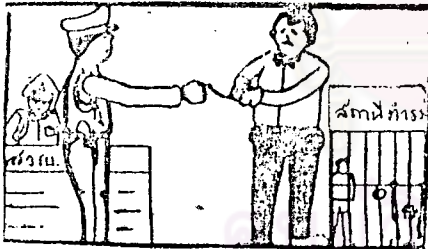
จ้อยเห็นมะม่วงข้างบ้านตนมากนี่ก็อยากรับประทาน คิดในใจว่าถ้าแอบสอยคงไม่มีใครรู้ และเจ้าของบ้านก็ไม่อยู่ ถ้านักเรียนเป็นจ้อยนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

ไม่สอยมะม่วง

- (...)ก. ไม่ต้องการที่จะขโมยของผู้อื่น
 (...)ข. เจ้าของอาจรู้และให้ตำรวจมาจับ
 (...)ค. ไม่มีใครอยากคบกับเด็กขโมยของผู้อื่น
 (...)ง. เจ้าของอาจแบ่งให้รับประทานบ้าง
 (...)จ. การขโมยของผู้อื่นเป็นการผิดกฎหมาย
 (...)ฉ. การอยู่ร่วมกันไม่ควร เบียดเบียนกัน

สอยมะม่วง

- (...)ก. เจ้าของคงเพิ่มความระมัดระวังขึ้น
 (...)ข. เจ้าของคงไม่กล้าบอกให้ตำรวจมาจับ
 (...)ค. หลายคนคงต้องสอยมะม่วง
 (...)ง. อยากรับประทานมะม่วงมาก
 (...)จ. มะม่วงขึ้นเข้ามาในบ้านจึงสอยได้
 (...)ฉ. เจ้าของคงไม่เดือดร้อนมากนัก

สมชายเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้รับมอบหมายให้ไปจับกุมผู้กระทำความผิด ผลการสืบสวนทราบว่าคนร้ายคือญาติของสมชาย ถ้านักเรียนเป็นสมชายนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

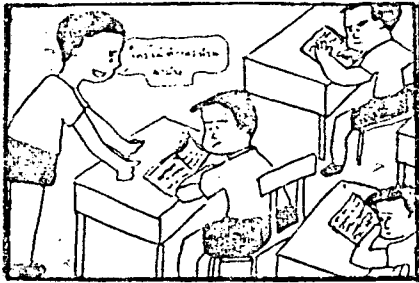
จับกุมญาติ

- (...)ก. หัวหน้าอาจรู้และสั่งลงโทษ
 (...)ข. คำนึงถึงความสงบสุขของส่วนรวม
 (...)ค. คงได้รับคำชมเชยจากหัวหน้า
 (...)ง. คงไม่มีใครช่วยเหลือเช่นกัน
 (...)จ. เป็นหน้าที่ที่ต้องจับกุม
 (...)ฉ. ผู้ทำผิดสมควรได้รับการลงโทษ

ไม่จับกุมญาติ

- (...)ก. ญาติอาจจะโกรธและไม่พอใจ
 (...)ข. ครอบครัวของญาติคงเดือดร้อน
 (...)ค. ญาติคงตอบแทนบุญคุณที่ช่วยเหลือ
 (...)ง. ส่วนใหญ่มักช่วยเหลือญาติของตน
 (...)จ. คงไม่ผิดศีลธรรมมากนัก
 (...)ฉ. ความรักที่มีต่อญาติสำคัญกว่าสิ่งใด

๑๓.

คุณครูสั่งให้เบิ้มตรวจดูว่ามีนักเรียนคนใดที่ไม่ได้ทำการบ้าน มาส่งคุณครู เบิ้มพบว่านักเรียนรักของเบิ้มก็ไม่ได้ทำการบ้าน ถ้านักเรียนเป็นเบิ้มนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

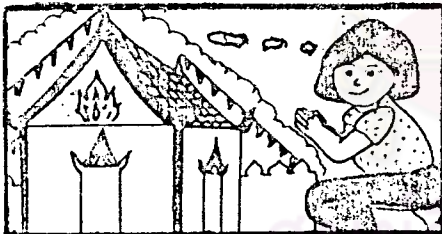
 บอกให้คุณครูทราบ

- (...)ก. ถือความยุติธรรมเท่าเทียมกัน
- (...)ข. กลัวเพื่อนคนอื่นๆจะไม่พอใจ
- (...)ค. คุณครูอาจรู้และต้องถูกกลงโทษ
- (...)ง. คุณครูคงชมที่ทำตามคำสั่ง
- (...)จ. เป็นหน้าที่ที่ต้องทำตามคำสั่ง
- (...)ฉ. ความยุติธรรมเป็นสิ่งสำคัญ

 ไม่บอกให้คุณครูทราบ

- (...)ก. คุณครูคงไม่ทราบ
- (...)ข. คงไม่มีใครยอมบอกเช่นกัน
- (...)ค. เพื่อนจะโกรธและไม่พอใจ
- (...)ง. นึกคงชมอยู่ในใจ
- (...)จ. ละเลยต่อหน้าที่ไปบ้างคงไม่เป็นไร
- (...)ฉ. ความรักที่มีต่อก่อนสำคัญกว่าสิ่งใด

๑๔.

ที่หมู่บ้านของแจ้วมีงานทอดกฐินเพื่อหารายได้บำรุงวัด แจ้วอยากร่วมทำบุญด้วย แต่เงินที่มีอยู่ตั้งใจว่าซื้อเสื้อผ้าใส่ ถ้านักเรียนเป็นแจ้วนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

 ร่วมทำบุญ

- (...)ก. ทำบุญแล้วจิตใจสบาย
- (...)ข. เป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน
- (...)ค. ไม่อยากให้ใครว่าไม่ยอมทำบุญ
- (...)ง. ทุกคนต่างก็ร่วมกันทำบุญ
- (...)จ. เพื่อบำรุงศาสนาของชาวไทย
- (...)ฉ. วัดเป็นที่พึ่งทางจิตใจของทุกคน

 ไม่ร่วมทำบุญ

- (...)ก. อากาศมีเสื้อผ้าสวยๆใส่
- (...)ข. ทำตนเป็นคนดีก็ถือว่าได้ร่วมทำบุญ
- (...)ค. คงไม่มีใครมาตำหนิหรือว่าได้
- (...)ง. หลายคนคงต้องเลือกซื้อเสื้อผ้าสวยๆ
- (...)จ. คงไม่มีใครเกือกร้อนมากนัก
- (...)ฉ. มีความสุขได้จាក้วยไม่ใช้การทำบุญ

๑๕.

ลพอยากไปเที่ยวเขากินกับที่ๆ เพราะวันนี้เปิดให้เด็กดูฟรี
แคลพบมีการบ้านเยอะมาก และจะต้องส่งคุณครูพุงนี้เข้า
ถ้านักเรียนเป็นลพนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

 อยู่ทำการบ้าน

- (...)ก. คุณแม่คงพอใจที่ทำการบ้านจนเสร็จ
 (...)ข. คุณครูจะให้คะแนนที่ทำการบ้านส่ง
 (...)ค. ทำการบ้านไม่เสร็จคุณครูจะลงโทษ
 (...)ง. เป็นหน้าที่ที่ต้องทำการบ้านให้เสร็จ
 (...)จ. ความรับผิดชอบทำให้งานสำเร็จเรียบร้อย
 (...)ฉ. ความขยันเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน

 ไปเที่ยว

- (...)ก. ที่ๆคงพอใจที่ไปเที่ยว
 (...)ข. ทำให้ได้รับความสนุกสนาน
 (...)ค. ที่ๆคงโกรธที่ไม่ไปด้วย
 (...)ง. คงไม่เป็นการละเลยค่อหน้าที่นัก
 (...)จ. ไม่ได้ทำความยุ่งยากให้ใคร
 (...)ฉ. ร่างกายควรได้รับการพักผ่อน

๑๖.

เก๋มเอาดินสอมาจึงมาขอยืมนิกา นิกาไม่ยอมให้เก๋มเพราะ
เก๋มนิสัยไม่ดีชอบแกล้งเพื่อนๆรวมทั้งนิกาคด้วย
ถ้านักเรียนเป็นนิกานักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

 ให้เก๋ม

- (...)ก. คุณครูสอนให้มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน
 (...)ข. เก๋มอาจเลิกแกล้งเพื่อนๆอีกต่อไป
 (...)ค. ไม่อยากให้เก๋มแกล้ง
 (...)ง. ถือว่าเป็นเพื่อนคนหนึ่งในระดับเรียน
 (...)จ. การอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญ
 (...)ฉ. ความเอื้อเฟื้อต่อกันเป็นคุณธรรมที่ดี

 ไม่ให้เก๋ม

- (...)ก. เพื่อนๆไม่มีใครให้เก๋ม
 (...)ข. เก๋มนิสัยไม่ดีก็ไม่ควรให้ยืมของ
 (...)ค. ไม่อยากให้เพื่อนคนอื่นๆโกรธ
 (...)ง. เก๋มหน้าที่ต้องเตรียมดินสอมาเอง
 (...)จ. เพื่อความสงบสุขของห้องเรียน
 (...)ฉ. อยากให้เก๋มสำนึกตนเป็นคนดี

๑๓.

ลุงข้างบ้านไม่สบายและไม่มีเงินค่ายารักษา ลุงอยากช่วยเหลือ แต่เงินที่มีอยู่ตั้งใจว่าจะไปซื้อรองเท้าใส่ไปเที่ยว ถ้านักเรียนเป็นลุงนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

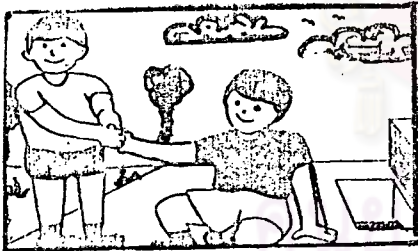
 ให้เงินแก่ลุง

- (...)ก. คุณแม่สอนให้ช่วยเหลือผู้อื่น
 (...)ข. ลุงคงโกรธถ้าไม่ช่วยเหลือ
 (...)ค. ลุงอาจตอบแทนบุญคุณภายหลัง
 (...)ง. คิดว่าเป็นหน้าที่ที่คงช่วยเหลือ
 (...)จ. ลุงมีความจำเป็นและเดือดร้อนมากกว่า
 (...)ฉ. ควรมีมนุษยธรรมช่วยเหลือผู้อื่น

 ไม่ให้เงินแก่ลุง

- (...)ก. คงไม่มีใครอยากช่วยเหลือลุง
 (...)ข. คุณแม่อาจโกรธที่นำเงินไปให้คนอื่น
 (...)ค. ลุงคงไม่สามารถนำเงินมาใช้คืนได้
 (...)ง. เป็นสิทธิที่จะไม่ช่วยเหลือก็ได้
 (...)จ. ไม่อยากให้คุณพ่อคุณแม่ไม่สบายใจ
 (...)ฉ. นำลุงไปให้หมอรักษา

๑๔.

ตุ้เดินตกหน้าข้างถนน กบอยากช่วยเหลือเพราะตุ้เคยมีบุญคุณกับกบ แต่ท่อน้ำลึกและน้ำก็สกปรกมาก ถ้านักเรียนเป็นกบนักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

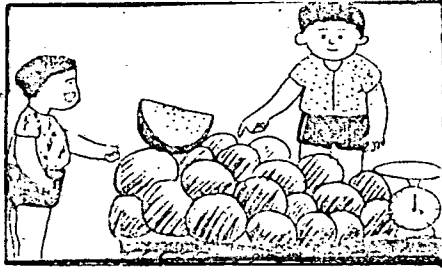
 ช่วยเหลือตุ้

- (...)ก. ไม่อยากให้ถูกโกรธและไม่พอใจ
 (...)ข. อยู่ในสังคมเดียวกันควรช่วยเหลือกัน
 (...)ค. ตุ้คงชมเชยและยกย่อง
 (...)ง. คนอื่นคงให้ความช่วยเหลือเช่นกัน
 (...)จ. คิดว่าจำเป็นต้องช่วยเหลือ
 (...)ฉ. เป็นคุณธรรมประจำใจที่ต้องช่วยเหลือ

 ไม่ช่วยเหลือตุ้

- (...)ก. กลัวจะตกลงไปในท่อน้ำอีกคน
 (...)ข. ไม่อยากให้คุณพ่อคุณแม่เป็นห่วง
 (...)ค. ไม่ได้รับผลตอบแทนในการช่วย
 (...)ง. หลายคนคงไม่ช่วยเหลือ
 (...)จ. เป็นสิทธิที่จะไม่ช่วยได้
 (...)ฉ. ถ้าตกไปอีกคนก็ไม่มีการช่วยกันได้

๑๕.

จูนมาซื้อแตงโมกับน้อย น้อยรู้ว่าแตงโมผลไหนเน่าหรือดี และจูนก็ให้น้อยเลือกและหยิบแตงโมให้ด้วย
ถ้านักเรียนเป็นน้อยนักเรียนจะคิดสนใจและให้เหตุผลอย่างไร

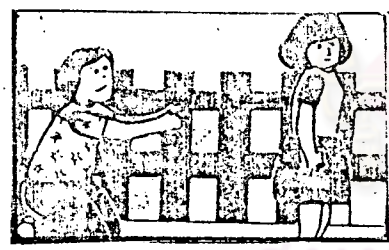
หยิบผลที่ดีให้

- (...)ก. ไม่อยากให้จูนมาต่อว่าภายหลัง
- (...)ข. จูนคงชมว่ามีความซื่อสัตย์
- (...)ค. คนขายไม่ควรเอาเปรียบผู้ซื้อ
- (...)ง. คนขายจำเป็นต้องซื้อสัตย์ต่อผู้ซื้อ
- (...)จ. คุณครูสอนให้มีความซื่อสัตย์
- (...)ฉ. ความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญ

หยิบผลที่เน่าให้

- (...)ก. จูนคงไม่กล้ามาต่อว่าภายหลัง
- (...)ข. ต้องคำนึงถึงกำไรไว้ก่อน
- (...)ค. นำกำไรที่ได้ไปให้ครอบครัว
- (...)ง. คงไม่ผิดกฎหมายที่หยิบผลที่เน่าให้
- (...)จ. คนขายส่วนมากต้องการกำไร
- (...)ฉ. การขายของมีทั้งดีและเสียคละกัน

๒๐.

รัฐอ่อนวอนขอยืมเงินกู้เพื่อไปรักษาคุณพ่อที่ป่วย คุณอยากให้รัฐยืมเงินเพราะรัฐก็เคยให้ยืมเงิน แต่คุณก็จำเป็นที่จะต้องใช้เงิน
ถ้านักเรียนเป็นคุณนักเรียนจะคิดสนใจและให้เหตุผลอย่างไร

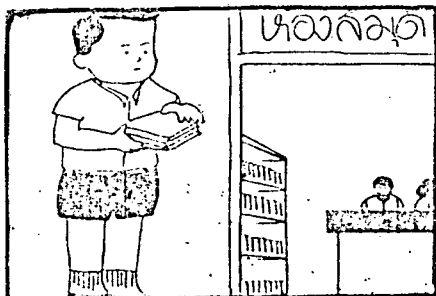
ให้รัฐยืมเงิน

- (...)ก. คิดว่าควรต้องตอบแทนบุญคุณ
- (...)ข. เพื่อนส่วนใหญ่ก็ให้ยืมเงินกัน
- (...)ค. กลัวผู้โยกธและไม่พอใจ
- (...)ง. รัฐคงยกย่องในความมีน้ำใจ
- (...)จ. เห็นว่ารัฐมีความเกื้อกร้อนมากกว่า
- (...)ฉ. คิดว่าควร มีควรคุณธรรมประจำใจ

ไม่ให้รัฐยืมเงิน

- (...)ก. มีความจำเป็นต้องใช้เงิน
- (...)ข. ไม่มีใคร เขาให้ยืมเงินกัน
- (...)ค. กลัวคนที่บ้านจะว่าที่นำเงินไปให้คนอื่น
- (...)ง. คิดว่ารัฐคงไม่มีเงินมาใช้คืน
- (...)จ. ต้องนำเงินไปใช้จ่ายภายในครอบครัว
- (...)ฉ. ความรักที่มีต่อครอบครัวสำคัญกว่า

๒๑.

นพอยากบริจาคหนังสือให้ห้องสมุด แต่เกิดความลังเลใจ
เกิดความเสียดายและกลัวว่าหนังสือจะชำรุดเสียหาย
ถ้านักเรียนเป็นนพนัก เรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

 บริจาคหนังสือ

- (...)ก. เพื่อความเพลิดเพลินของเพื่อนๆ
(...)ข. ไม่อยากให้ใครมาตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ
(...)ค. เป็นการแสดงความมีน้ำใจที่ดี
(...)ง. เพื่อนๆคงยกย่องในความมีน้ำใจ
(...)จ. เพื่อนหลายคนก็บริจาคหนังสือ
(...)ฉ. เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ทุกคน

 ไม่บริจาคหนังสือ

- (...)ก. เพื่อนๆคงชอบหนังสือเล่มอื่นๆ
(...)ข. คุณแม่คงโกรธถ้าหนังสือชำรุดเสียหาย
(...)ค. หนังสือควรเก็บรักษาไว้ให้ดี
(...)ง. ไม่ได้รับประโยชน์อะไรในการบริจาค
(...)จ. เพื่อนหลายคนที่ไม่บริจาคหนังสือ
(...)ฉ. ไม่อยากให้หนังสือชำรุดเสียหาย

๒๒.

แก่นะศรีว่าให้ซื้อผักในตลาดมาส่งคุณครูในวิชาเกษตร ดีกว่า
เสียเวลารดน้ำผักทุกวัน
ถ้านักเรียนเป็นแก่นักเรียนจะตัดสินใจและให้เหตุผลอย่างไร

 รดน้ำผัก

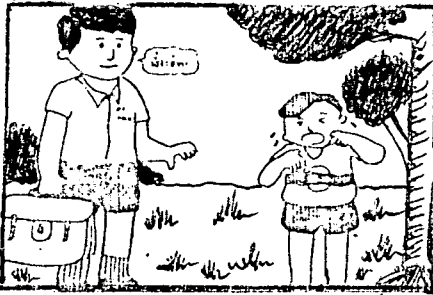
- (...)ก. ความขยันหมั่นเพียร เป็นสิ่งดี
(...)ข. ความขยันหมั่นเพียรช่วยให้งานสำเร็จ
(...)ค. คุณครูอาจจับได้และถูกลงโทษ
(...)ง. เป็นนักเรียนต้องเชื่อฟังคุณครู
(...)จ. คุณครูคงชมที่มี ความขยันหมั่นเพียร
(...)ฉ. เพื่อนๆต่างก็รดน้ำผักกันทุกคน

 ทำตามที่ศรีแนะนำ

- (...)ก. คำนึงถึงความหวังดีของเพื่อน
(...)ข. คงไม่มีใครเดือดร้อนมากนัก
(...)ค. ศรีคงโกรธที่ไม่ทำตามคำแนะนำ
(...)ง. คงไม่ผิดระเบียบที่คุณครูสั่งมากนัก
(...)จ. ศรีคงชมที่คำนึงถึงความสะดวก
(...)ฉ. มีเพื่อนหลายคนทำตามที่ศรีแนะนำ

๒๓.

เบียบพบเด็กหลงทางเป็นร้องไห้ เบียบอยากช่วยเหลือนำไปส่งบ้าน แต่สายมากแล้วถ้าไปโรงเรียนไม่ทันคุณครูจะหักคะแนน ถ้านักเรียนเป็นเบียบนักเรียนจะศกึสึนใจและให้เหตุผลอย่างไร

 ช่วยเหลือ

 ไม่ช่วยเหลือ

(...)ก. ผู้ปกครองของเด็กคงชมเชย

(...)ก. ไม่ได้รับผลตอบแทนอันใด

(...)ข. กลัวคนจะตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ

(...)ข. คุณครูคงโกรธที่มาโรงเรียนสาย

(...)ค. คุณครูสอนให้ช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อน

(...)ค. หลายคนคงต้องรีบไปโรงเรียน

(...)ง. เป็นหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือ

(...)ง. เป็นนักเรียนต้องมาโรงเรียนให้ทัน

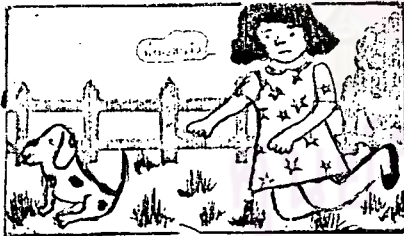
(...)จ. ผู้ปกครองของเด็กอาจเดือดร้อนใจ

(...)จ. ไม่อยากให้คุณครูและเพื่อนรอกคอย

(...)ฉ. การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นคุณธรรมที่ดี

(...)ฉ. ละอายใจถ้าไปโรงเรียนสาย

๒๔.

พลอยพบลูกสุนัขหลงทางได้รับบาดเจ็บ เพราะถูกรถยนต์ชน พลอยอยากช่วยแต่คุณยายสั่งไม่ให้เข้าใกล้สุนัขจรจัด ถ้านักเรียนเป็นพลอยนักเรียนจะศกึสึนใจและให้เหตุผลอย่างไร

 ช่วยเหลือ

 ไม่ช่วยเหลือ

(...)ก. เพื่อนๆคงก็ช่วยเหลือกันทั้งนั้น

(...)ก. คงไม่มีใครช่วยเหลือลูกสุนัข

(...)ข. กลัวคนอื่นจะว่าไม่มีความเมตตา

(...)ข. คุณยายคงโกรธถ้าไปช่วยเหลือ

(...)ค. ทุกคนคงยกย่องในความมีน้ำใจ

(...)ค. คุณยายคงให้รางวัลที่เชื่อฟัง

(...)ง. เด็กก็ควรช่วยเหลือผู้อื่น

(...)ง. คงไม่เป็นการผิดศีลธรรม

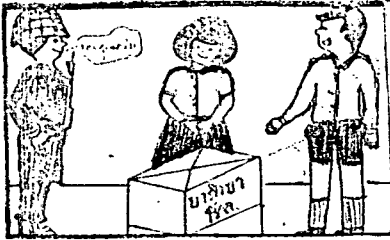
(...)จ. ลูกสุนัขไม่ทำความเดือดร้อนให้ใคร

(...)จ. ถึงไม่ช่วยก็คงไม่มีใครเดือดร้อน

(...)ฉ. เพื่อเห็นแก่มนุษยธรรม

(...)ฉ. ความรักที่มีต่อคุณยายสำคัญกว่า

๒๘.

กุงและศักดิ์ได้รับมอบหมายจากคุณครูให้นำสิ่งของไปมอบให้ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ชายแดนไทย แต่กุงและศักดิ์เอาสิ่งของไว้ข้างบ้านนักเรียนเป็นศักดิ์นักเรียนจะตกใจและให้เหตุผลอย่างไร

ไม่ทำตามที่กุงและ

- (...)ก. คำนึงถึงความสงบสุขส่วนรวม
- (...)ข. คุณครูอาจรู้และจะลงโทษ
- (...)ค. ทหารคงยกย่องในความมีน้ำใจ
- (...)ง. หน้าที่ของคนไทยต้องเสียสละเพื่อชาติ
- (...)จ. เพื่อความอยู่รอดของชาติ
- (...)ฉ. หลายคนคงมอบสิ่งของให้ทหาร

ทำตามที่กุงและ

- (...)ก. นำสิ่งของไปให้ญาติพี่น้องแทน
- (...)ข. ไม่มีใครมากล้าว่าหรือคำหมิได้
- (...)ค. อยากได้สิ่งของไว้ใช้เอง
- (...)ง. ไม่มอบสิ่งของให้ก็คงไม่ผิดกฎหมาย
- (...)จ. การเสียสละอาจทำได้หลายทาง
- (...)ฉ. หลายคนคงไม่มอบสิ่งของให้ทหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

ข้อมูลในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. คำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยฐานเลขคณิต}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด จำนวน}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}$$

๑. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัดสรร

๑.๑ ก่อนทดลอง

$$\sum X = ๑๖๕๐$$

$$N = ๑๕$$

$$\bar{X} = \frac{๑๖๕๐}{๑๕}$$

$$= ๑๑๐.๐๐$$

๑.๒ หลังทดลอง

$$\sum X = ๑๖๗๕$$

$$N = ๑๕$$

$$\bar{X} = \frac{๑๖๗๕}{๑๕}$$

$$= ๑๑๑.๖๗$$

๒. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการ

สอนปกติ

๒.๑ ก่อนทดลอง

$$\sum X = ๑๒๕๗$$

$$N = ๑๕$$

$$\bar{X} = \frac{๑๒๕๗}{๑๕}$$

$$= ๘๓.๘๐$$

๒.๒ หลังทดลอง

$$\begin{aligned}\sum X &= ๑๕๘๕ \\ N &= ๑๕ \\ \bar{X} &= \frac{๑๕๘๕}{๑๕} \\ &= ๑๐๕.๖๗\end{aligned}$$

ข. คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\begin{aligned}S.D &= \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2} \\ S.D &= \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \sum X^2 &= \text{กำลังสองของคะแนนทั้งหมด} \\ \sum X &= \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\ N &= \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}\end{aligned}$$

๑. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรม

คึกคัก

๑.๑ ก่อนทดลอง

$$\begin{aligned}\sum X &= ๑๒๕๐ \\ \sum X^2 &= ๑๐๖๗๒๐ \\ N &= ๑๕\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}S.D &= \sqrt{\frac{๑๐๖๗๒๐}{๑๕} - \left(\frac{๑๒๕๐}{๑๕}\right)^2} \\ &= \sqrt{๖๘๕๔ - ๖๘๓๓.๓๓} \\ &= ๓.๓๗\end{aligned}$$

๑.๒ หลังทดลอง

$$\begin{aligned}\sum X &= ๑๒๗๘ \\ \sum X^2 &= ๑๘๘๒๖๔ \\ N &= ๑๕\end{aligned}$$

$$S.D = \sqrt{\frac{๑๘๘๒๖๔}{๑๕} - \left(\frac{๑๒๗๘}{๑๕}\right)^2}$$

$$= ๑๒๕๕๐.๘๓ - ๑๒๕๑๘.๑๕$$

$$= ๒.๐๘$$

๒. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๒.๑ ก่อนทดลอง

$$\sum X = ๑๒.๘๓$$

$$\sum X^2 = ๑๐๓๘๑๓$$

$$N = ๑๕$$

$$S.D = \sqrt{\frac{๑๐๓๘๑๓}{๑๕} - \left(\frac{๑๒.๘๓}{๑๕}\right)^2}$$

$$= \sqrt{๖๙๒๑.๑๓ - ๖๘๑๑.๑๕}$$

$$= ๓.๑๖$$

๒.๒ หลังทดลอง

$$\sum X = ๑๕.๘๕$$

$$\sum X^2 = ๑๖๓๘๓๕$$

$$N = ๑๕$$

$$S.D = \sqrt{\frac{๑๖๓๘๓๕}{๑๕} - \left(\frac{๑๕.๘๕}{๑๕}\right)^2}$$

$$= \sqrt{๑๑๑๘๕.๖๓ - ๑๑๑๖๕.๘๘}$$

$$= ๕.๕๐$$

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิตก่อนทดลอง

ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิตของกลุ่มซึ่ง
สอนด้วยกิจกรรมกระตุ้น กับกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ
ก่อนทำการทดลอง

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$\sum D$ = ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียน
สองกลุ่ม
 $\sum D^2$ = ผลรวมกำลังสองของผลต่างของคะแนนของ
นักเรียนสองกลุ่ม
 N = จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม
 $\sum D$ = ๓
 $\sum D^2$ = ๘๘
 N = ๑๕
 $t = \frac{๓}{\sqrt{\frac{๑๕(๘๘) - (๓)^2}{๑๕ - ๑}}}$
 $= \frac{๓}{\sqrt{\frac{๑๓๒๕ - ๙}{๑๔}}}$
 $= \frac{๓}{\sqrt{๑๖.๘๙๓๑}}$
 $= \frac{๓}{๔.๑๐๕๓}$
 $= ๑.๓๐$

๖. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิตระหว่าง
ก่อนและหลังทำการสอนของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัสสร

$$\begin{aligned} \sum D &= 632 \\ \sum D^2 &= 92684 \\ N &= 15 \\ t &= \frac{\frac{632}{15}}{\sqrt{\frac{95(92684) - (632)^2}{15(15-1)}}} \\ &= \frac{42.133}{\sqrt{\frac{2081300 - 959264}{15(14)}}} \\ &= \frac{42.133}{30.52} \\ &= 1.38 \end{aligned}$$

๗. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิตระหว่าง ก่อน
และหลังทำการสอนของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

$$\begin{aligned} \sum D &= 332 \\ \sum D^2 &= 8990 \\ N &= 15 \\ t &= \frac{\frac{332}{15}}{\sqrt{\frac{95(8990) - (332)^2}{15(15-1)}}} \\ &= \frac{22.133}{\sqrt{\frac{229650 - 959264}{15(14)}}} \\ &= \frac{22.133}{23} \\ &= 0.96 \end{aligned}$$

๑. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิต ของคะแนน
ความแตกต่างก่อนสอนและ หลังสอน ของกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคักัสร์ร กับ
กลุ่มซึ่ง สอนด้วยกิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1) S_1^2 + (N_2 - 1) S_2^2}{N_1 + N_2 - 2}} \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}$$

$$t = \frac{๒๘.๒ - ๓๓.๒}{\sqrt{\frac{(๑๕ - ๑) ๒๓.๓๖๓ + (๑๕ - ๑) ๓๘.๓๖๓}{๑๕ + ๑๕ - ๒}} \left[\frac{1}{๑๕} + \frac{1}{๑๕} \right]}$$

$$= \frac{๘๘๒.๖๐๒ - ๕๕๖.๖๐๒}{๒๘} \left[\frac{๒}{๑๕} \right]$$

$$= \frac{๓๒๖.๐๐๐}{๒๘} \cdot \frac{๒}{๑๕}$$

$$= \frac{๒.๒๒๖.๖๖๖}{๒.๖๖๖๖}$$

$$= ๒.๒๒๖$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ คะแนนการทำแบบสอบก่อนสอบและหลัง สอบของนักเรียนกลุ่มซึ่ง สอบ
กิจกรรมคักัสรร กับกลุ่มซึ่ง สอบด้วยกิจกรรมตามแผนการสอบปกติ

คนที่	กลุ่มซึ่ง สอบด้วยกิจกรรมคักัสรร		กลุ่มซึ่ง สอบด้วยกิจกรรมตามแผนปกติ	
	สอบก่อนสอบ	สอบหลัง สอบ	สอบก่อนสอบ	สอบหลัง สอบ
๑	๘๓	๑๒๑	๘๓	๑๐๕
๒	๘๓	๑๑๘	๘๓	๑๐๓
๓	๘๓	๑๐๕	๘๓	๑๒๐
๔	๘๖	๑๐๔	๘๖	๑๐๔
๕	๘๕	๑๐๘	๘๖	๑๐๒
๖	๘๕	๑๐๕	๘๕	๙๘
๗	๘๔	๑๑๓	๘๔	๑๑๑
๘	๘๔	๑๐๓	๘๔	๑๐๑
๙	๘๓	๑๑๑	๘๓	๑๐๔
๑๐	๘๒	๑๒๐	๘๒	๑๑๕
๑๑	๘๐	๑๑๘	๘๑	๑๐๒
๑๒	๗๙	๑๐๙	๗๙	๑๐๒
๑๓	๗๙	๑๒๐	๗๙	๑๐๔
๑๔	๗๘	๑๑๑	๗๙	๑๐๕
๑๕	๗๔	๑๑๒	๗๘	๑๐๕

ศูนย์วิทยุพัชราภรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวศิริพร คูภิรมย์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่อำเภอ
พญาไท กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ บางเขน เมื่อพ.ศ. ๒๕๖๓ และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาวิชา
ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อพ.ศ. ๒๕๖๕

ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่โรงเรียนวัดสารอก สังกัดกรุงเทพมหานคร
เขตราชวัตรบูรณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย